УВОД У НАУКУ О КЊИЖЕВНОСТИ

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета

Стицање базичних теоријских и историјских знања и компетенција из науке о књижевности у светлу традиционалне и модерне германистике. Упознавање студената с предметом науке о књижевности, њеном терминологијом, појмовним апаратом и методолошким основама. Подстицање на конструктивно бављење интердисциплинарним и интермедијалним теоријским импулсима; припрема за самосталну примену стечених знања и вештина током студија у оквиру курсева из историје немачке књижевности.

Исход предмета

Студент поседује базична теоријска, историјска, методолошка знања и компетенције из области науке о књижевности које може да примени у току даљег студирања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам књижевности; нормативне и вредносне категорије (Hochliteratur, Dichtung, Trivialliteratur, канон); предмет и историјат науке о књижевности (Literaturwissenschaft) и њених области (књижевна историја, поетика, књижевна критика, историјски преглед и основне карактеристике најзначајнијих књижевних теорија, метода и приступа); историјске дисциплине науке о књижевности поред поетике (реторика, стилистика и естетика); текст (појам, врсте, историјат, облици рада); основи едиторике и типови издања; херменеутика; књижевни родови, врсте и подврсте.

Практична настава:

Продубљивање и увежбавање појединих аспеката науке о књижевности неопходне за њено изучавање.

Литература

Arnold, Heinz Ludwig; Detering, Heinrich (Hrsg.): *Grundzüge der Literaturwissenschaft*. München: dtv 52002, S. 25-257.

Jeßing, Benedikt; Köhnen, Ralph: *Einführung in die Neuere deutsche Literaturwissenschaft*. Stuttgart: J. B. Metzler 2003, S. 1-78; 137- 294.

Шкреб, Зденко / Стамаћ, Анте: *Увод у књижевност. Теорија, методологија*. Загреб, стр. 13-37; 139-175; 253-300; 630-711.

Немачки језик - морфологија 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:Нема

Циљ предмета:

Утврђивање и проширење стеченог знања у средњој школи из граматике глаголских облика и њихових категорија. Упознавање са морфосинтаксичком структуром немачког језика и оспособљавање студената за правилно коришћење глаголских облика немачког језика. Оспособљавање студената да разумеју писане и усмено изречене информације на немачком језику, да прате излагања и предавања на немачком језику, да се користе немачким језиком у разним комуникацијским ситуацијама. Рад на проширењу речника и на развијању рецептивних и продуктивних језичких вештина.

Исход предмета:

Студент поседује основна знања о морфосинтаксичкој структури немачког језика и уме да правилно користи глаголске облике. Студент поседује комуникативну компетенцију у оквиру усмене и писане језичке рецепције и продукције, као и говорне интеракције на нивоу Б2.1.

Садржај предмета

Теоријска настава

Морфолошка, синтаксичка и семантичка подела глагола; модални и семантички пуни глаголи (*Vollverben*), валентност глагола - глаголи са допунама и глаголи без допуна; повратни глаголи; лични и безлични глаголски облици; лице и број; променљиви и непроменљиви облици глагола; облици и функција коњугације; систем времена; актив и оба пасива (*Vorgangs-* i *Zustandspassiv*); индикатив, коњунктив и императив, кондиционал. Јаки, слаби и неправилни глаголи; глаголски предмеци; функционални глаголи.

Практична настава

Препознавање и морфолошка анализа глагола. Употреба глаголских облика у реченици.У области језичке компетенције: развој језичких вештина кроз обраду тема из различитих подручја свакодневног живота. Усвајање лексичког и граматичког знања помоћу различитих типова говорних и писмених вежби.

Литература

Helbig, Gerhard /Buscha, Joachim: *Leitfaden der deutschen Grammatik*. Langenscheidt Enzyklopädie, Leipzig, 1998, 1-85.

Helbig, Gerhard /Buscha, Joachim: *Deutsche Grammatik*. Langenscheidt Enzyklopädie, Leipzig, 2004, 23-227.

Hansen-Kokoruš, Renate u. a.: *Njemačko-hrvatski univerzalni rječnik/Deutsch-kroatisches Universalwörterbuch.* Nakladni zavod Globus : Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2005.

Kunkel-Razum, Kathrin u.a. (Hrsg.): *Duden : Deutsches Universalwörterbuch*. Dudenverlag, Mannheim, 2003.

Perlmann-Balme, Michaela u. a.:*em neu Hauptkurs : Kursbuch.* Hueber Verlag, Ismaning, 2007.

Perlmann-Balme, Michaela u. a.: *em neu Hauptkurs : Arbeitsbuch.* Hueber Verlag, Ismaning, 2007.

Orth-Chambach, Jutta u. a.: *em Abschlusskurs : Kursbuch*. Hueber Verlag, Ismaning, 2000.

Orth-Chambach, Jutta u. a.: *em Abschlusskurs : Arbeitsbuch*. Hueber Verlag, Ismaning, 2000.

ИСТОРИЈА НЕМАЧКЕ КУЛТУРЕ 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Стицање основних знања о историји културе земаља немачког говорног подручја. Бављење историјом културе као основом за разумевање данашњице, актуелних политичких и културних питања, културног идентитета. Повезивање основних знања из различитих области, сензибилизација студената у интердисциплинарном и интеркултуралном погледу, као и у односу на сопствену културну прошлост.

Исход предмета

Студент поседује основна знања о историји културе немачког говорног подручја, критичку свест о културном развоју и идентитету, повезује различите аспекте културе које уме самостално да уочава и интерпретира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Темељи европске културе, историја културе од Германа и Велике сеобе народа закључно са бароком.

Најважније историјске личности и догађаји, социјални и економски процеси, репрезентативна достигнућа у области архитектуре, филозофије, уметности, као и друге културне појаве у прошлости (значајне институције, промене у култури свакодневног живота).

Практична настава:

У оквиру вежби оспособљавање за самостално откривање, интерпретацију и презентацију информација о немачкој историји и култури.

Литература

Грубачић, Слободан: *Историја немачке културе*. Ср. Карловци; Нови Сад: Стојановић, 2001, стр. 5-207.

Jordan, Gerda: *Deutsche Kultur in Epochen*. New York: Peter Lang, 2001, S. 1-171.

ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЈА НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета:

Овладавање теоријским основама из области фонетике и фонологије и усвајање специфичности немачког фонетског и фонолошког система, у циљу развијања способности аудитивне идентификације гласова и њихове правилне артикулације, као и овладавање правописом немачког језика, увежбавање и усвајање изговора немачких гласова, препознавање и кориговање изговорних и правописних грешака.

Исход предмета:

Студент поседује основна знања из фонетике и фонологије, као и правописа немачког језика и примењује их у усменој и писменој комуникацији.

Садржај предмета:

Курс представља увод у фонетику и фонологију као лингвистичке дисциплине. На вежбама се обрађују тематске јединице:

- из области фонетике: дефиниција и подела фонетике, перцепција и продукција гласова, гласови и њихове комбинације, физиолошке основе говора, примењена фонетика;

- из области фонологије: дефиниција и подела фонологије, фон, фонем, алофон и дистинктивна обележја, фонолошки систем немачког језика.

Обрађује се и немачка абецеда, немачка графија, различити изговори појединих графема, акценат (наглашени и ненаглашени слогови), отворени и затворени вокали и правопис немачког језика.

Литература:

Becker, T.: Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2012.

Gehrmann, S.: Deutsche Phonetik in Theorie und Praxis. Zagreb: Školska knjiga, 1995.

Gottfried, M./Eberhard, S.: Phonologie der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig: Bibliographisches Institut, 1982.

Rausch, R./Rausch, I.: Deutsche Phonetik für Ausländer. Berlin/ New York: Langenscheidt, 1991.

Werner, O.: Phonemik des Deutschen. Stuttgart: Metzler, 1972.

УВОД У ТЕХНИКЕ НАУЧНОГ РАДА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:-

Циљ предмета

Развијање способности аналитичког и критичког читања литературе, способности синтезе прочитане литературе и сопствених запажања, овладавање техникама писања и презентације научног рада, развијање способности за аргументовано изношења сопственог става и вођење дискусије, овладавање информационо-комуникационим технологијама у сврху научног рада, развијање способности за тимски рад.

Исход предмета

Студент познаје основе научног рада, влада техникама претраживања и истраживања, уме критички и аналитички да чита научну литературу, уме да на логички начин повеже сазнања из литературе и сопствена запажања, способан је да самостално и компетентно пише и презентује научне радове, да аргументовано износи своје ставове и води дискусију, да користи информационо-комуникационе технологије у сврху истраживања, да ради у тиму.

Садржај предмета

Теоријска настава

Разјашњење основних појмова: шта је наука, научност и научни стандард. Улога и значај научног рада за студирање и посао. Научни рад и компетенције. Кораци у изради научноистражиачког рада: 1. Одабир и анализа теме. 2. Рад са литературом: класификација литературе; налажење литературе, претраживање интернета; екстензивно и интензивно читање и критичка анализа литературе. 3. Писање научног рада: садржина, структура и форма рада; технички апарат: цитати/ парафразе, напомене, списак литературе. 4. Реферат: припрема и држање реферата, употреба и улога медија. 5. дискусија.

Практична настава

Анализа научног језика и стила. Увежбавање вештина анализе и формулисања теме, читања примарне и секундарне литературе, писања рада, усвајање правила навођења литературе, вежбање вештине презентовања, визуализовања и вођења дискусије.

Литература

Бели-Генц, Јулијана; Зобеница, Николина: *Увод у технике научног рада.* Нови Сад (скрипта), 60 стр.

Немачки језик - морфологија 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:Нема

Циљ предмета:

Овладавање напреднијим аспектима морфосинтаксе немачког језика. Стицање аналитичког расуђивања о карактеристикама и функцијама неглаголских врста речи на морфолошком, синтактичком и семантичком нивоу. Оспособљавање студената да разумеју писане и усмене информације на немачком језику, да прате излагања и предавања на немачком језику, да се користе немачким језиком у разним комуникацијским ситуацијама. Рад на проширењу речника и на развијању рецептивних и продуктивних језичких вештина.

Исход предмета:

Студент поседује основна знања о морфосинтаксичкој структури немачког језика, познаје карактеристике и функције различитих врста речи и уме да правилно користи њихове облике. Студенти поседују комуникативну компетенцију у оквиру усмене и писане језичке рецепције и продукције као и говорне интеракције на нивоу Б2.1 Европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Именице и именичке заменице: Типови деклинације; род, број и падеж; семантичка подела именица; промена властитих именица; рекција именица; промена заменица; прилошке заменице и њихова употреба. Придеви: промене придева; компарација; синтаксичка класификација придева; рекција придева; бројеви. Прилози: врсте и поређење прилога; синтаксичка подела прилога. Предлози: рекција, функција предлога; синтаксички опис предлога. Везници: синтаксичка подела везника; семантичке групе везника; Партикуле: разлика између партикула, прилога и модалних речца; функција партикула. Модалне речце: трансформације модалних речца; место негације код модалних речца; семантичке класе. Негација: синтаксички опис; позиција негације *nicht*; употреба *kein* и *nicht*; могућност негирања лексичким и граматичким средствима.

Практична настава

Морфолошка анализа облика неглаголских врста речи и њихова употреба у реченици. У области језичке компетенције: развој језичких вештина кроз различите типове говорних и писмених вежби. Усвајање лексичког и граматичког знања.

Литература

Helbig, Gerhard /Buscha, Joachim: *Leitfaden der deutschen Grammatik*. Langenscheidt Enzyklopädie, Leipzig, 1998, 86-203.

Helbig, Gerhard /Buscha, Joachim: *Deutsche Grammatik*. Langenscheidt Enzyklopädie, Leipzig, 2004, 229-533.

Hansen-Kokoruš, Renate u. a.: *Njemačko-hrvatski univerzalni rječnik/Deutsch-kroatisches Universalwörterbuch.* Nakladni zavod Globus : Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2005.

Kunkel-Razum, Kathrin u.a. (Hrsg.): *Duden : Deutsches Universalwörterbuch*. Dudenverlag, Mannheim, 2003.

Perlmann-Balme, Michaela u. a.:*em neu Hauptkurs : Kursbuch.* Hueber Verlag, Ismaning, 2007.

Perlmann-Balme, Michaela u. a.: *em neu Hauptkurs : Arbeitsbuch.* Hueber Verlag, Ismaning, 2007.

Orth-Chambach, Jutta u. a.: *em Abschlusskurs : Kursbuch*. Hueber Verlag, Ismaning, 2000.

Orth-Chambach, Jutta u. a.: *em Abschlusskurs : Arbeitsbuch*. Hueber Verlag, Ismaning, 2000.

ИСТОРИЈА НЕМАЧКЕ КУЛТУРЕ 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Стицање основних знања о историји културе земаља немачког говорног подручја. Бављење историјом културе као основа за разумевање данашњице, политичких и културних питања, културног идентитета. Повезивање основних знања из различитих области, сензибилизација студената у интердисциплинарном и интеркултуралном погледу, као и у односу на сопствену културну прошлост.

Исход предмета

Студент поседује основна знања о историји културе немачког говорног подручја, критичку свест о културном развоју и идентитету, повезује различите аспекте културе које уме самостално да уочава и интерпретира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Преглед историје немачке културе и културе немачког говорног подручја од 18. века до 1945. године: просветитељство, Шлески ратови, вајмарска класика, немачке државе у доба Француске револуције и Наполеона; романтизам, идеалистичка филозофија, историзам; Бечки конгрес; Бидермајер, Vormärz, револуција 1848. године у земљама немачког говорног подручја; успон Пруске и Аустрије у 18. и 19. веку, Аустроугарска монархија и њена култура; уједињење Немачке и крај Бизмаркове ере; Вилхелминска Немачка, Први светски рат; распад Монархије; култура Вајмарске Републике; Прва Република у Аустрији; националсоцијализам и успон А. Хитлера, Трећи Рајх, Други светски рат и холокауст.

Практична настава:

У оквиру вежби оспособљавање за самостално откривање, интерпретација и презентација информација о немачкој историји и култури.

Литература

Грубачић, Слободан: *Историја немачке културе*. Ср. Карловци; Нови Сад: Стојановић, 2001, стр. 5-207.

Jordan, Gerda: *Deutsche Kultur in Epochen*. New York: Peter Lang, 2001, S. 1-171.

ТЕОРИЈА ЖАНРОВА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: -

Циљ предмета

Стицање жанровских компетенција односно оспособљавање за препознавање, опис и анализу жанровских карактеристика. Размишљање о књижевним делима из перспективе њихове припадности одређеном књижевном роду, врсти или подврсти, припрема студената за самосталну примену наученог током студија у оквиру курсева из историје немачке књижевности.

Исход предмета

Студент поседује жанровске компетенције неопходне за анализу и интерпретацију књижевних дела током студија науке о књижевности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Савладавање компримоване жанровске проблематике, кључног појмовног апарата, најважнијих карактеристика и основа анализе књижевних текстова. *Лирика*: основни појмови, карактеристике традиционалне и модерне лирике, нивои лирског текста, елементи и форме лирског текста, метрика, ритам, однос између лирике с једне и епике и драме с друге стране, лирске врсте. *Драма*: основни појмови, елементи драме, функције и врсте драмског говора, отворена и затворена форма, основни драматуршки појмови, драмски текст и позориште, драмске врсте и подврсте. *Епика/нарација и наративна проза*: (пред)историја рода, еп vs. нововековна проза, свакодневно приповедање vs. књижевно приповедање, метанаративне приповедачке структуре, когнитивни и емоционални аспекти, елементи наративних текстова, епске врсте и подврсте.

Практична настава

Продубљивање и увежбавање појединих жанровских аспеката науке о књижевности.

Литература

Arnold, Heinz Ludwig; Detering, Heinrich (Hrsg.): *Grundzüge der Literaturwissenschaft.* München: dtv [5]2002, S. 257-323.

Jeßing, Benedikt; Köhnen, Ralph: *Einführung in die Neuere deutsche Literaturwissenschaft*. Stuttgart: J. B. Metzler 2003, S. 1-78; 79-136.

Шкреб, Зденко / Стамаћ, Анте: *Увод у књижевност*. *Теорија, методологија*. Загреб, 303-623.

Немачки језик - Синтакса 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:Нема

Циљ предмета:

Стицање знања о синтакси као научној дисциплини, њеном предмету истраживања и њеним основним појмовима. Упознавање са немачком реченицом и њеним својствима као и са реченичним члановима, деловима реченичних чланова и њиховим односом. Стицање компетентности за правилну употребу немачког језика у пракси.

Исход предмета:

Студент поседује основна теоријска и практична знања о синтакси као науци и њеном предмету проучавања. Познаје најбитније појмове синтаксе, немачку реченицу и њене карактеристике, реченичне елементе као и правила њиховог комбиновања и примењује их у писменој и усменој комуникацији. Студент такође може да разуме, преприча, анализира сложеније текстове на немачком језику, да дискутује о одређеним темама, као и да преводи текстове са немачког и на немачки језик.

Садржај предмета

Теоријска настава

Синтакса као наука и њен предмет истраживања. Основни појмови синтаксе. Реченица и њене карактеристике. Елипса. Лингвистичке операције за одређивање реченичних елемената. Предикат, субјекат, објекат, адвербијалне допуне и додаци и њихова семантичка подела. Атрибут и апозиција.

Практична настава

Увежбавање наведених језичких феномена и структура на вежбама. Усмена и писмена обрада аутентичних текстова са немачког језичког подручја, разумевање текста, препричавање, анализа сложенијих текстова, превођење делова текста са немачког језика и на немачки језик, дискусија о одређеној теми, проширивање речника на задате теме.

Литература

Helbig, Gerhard/ Buscha, Joachim: *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht.* Leipzig/ New York, 1999, 533-610.

Engel, Ulrich: *Syntax der deutschen Gegenwartssprache.* Erich Schmidt Verlag, Berlin, 2009.

Pafel, Jürgen: *Einführung in die deutsche Syntax.* J. B. Metzler, Stuttgart, 2011.

Hansen-Kokoruš, Renate u. a.: *Njemačko-hrvatski univerzalni rječnik/Deutsch-kroatisches Universalwörterbuch.*Nakladni zavod Globus : Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2005.

Kunkel-Razum, Kathrin u.a. (Hrsg.):*Duden : Deutsches Universalwörterbuch*. Dudenverlag, Mannheim, 2003.

Lodewick, Klaus: *Barthel 1 Kursbuch : Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene*. Fabouda-Verlag,Hardegsen, 2006.

Lodewick, Klaus: *Barthel 1 Übungsbuch : Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene*. Fabouda-Verlag, Hardegsen, 2006.

НЕМАЧКА КЊИЖЕВНОСТ СРЕДЊЕГ И РАНОГ НОВОГ ВЕКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:-

Циљ предмета

Стицање знања из историје књижевности до барока и проширивање, конкретизовање и примена већ стечених знања из Науке о књижевности, Теорије жанрова и Историје немачке културе 1. Упознавање с књижевним текстовима који спадају у канон немачке књижевности средњег и раног новог века.

Примена метода, поступака, процеса и техника истраживања и презентовања у области књижевности. Анализа појединих аспеката истакнутих књижевних дела, унапређивање професионалне читалачке компетенције, критичке анализе, интерпретације и дискусије о књижевним текстовима у оквиру вежби.

Исход предмета

Студент познаје почетке немачке књижевности, примењује методе, поступке и процесе истраживања и презентовања, анализе и интерпретације књижевних текстова до барока.

Садржај предмета

Теоријска настава

Старогерманска књижевност и јуначка поезија.

Средњовековна немачка књижевност: књижевност раног средњег века (старовисоконемачка и латинска, паганска и хришћанска), књижевност развијеног средњег века (вагантска лирика, шпилмански епови; дворска лирика, јуначки епови, дворски романи и дворске легенде), књижевност касног средњег века (епика у стиху и прози, мистика, духовна драма и покладне игре).

Рани нови век: књижевност хуманизма (лирика и драма, књижевност о будалама), књижевност реформације (поезија мајстора занатлија, књиге за народ), барок (карактеристике епохе, барокна поетика, лирика, драма и роман).

Практична настава

Анализа и интерпретација одабраних књижевних текстова и аспеката књижевних дела у оквиру вежби и семинара. Држање реферата и дискусија.

Литература

Примарна литература

Das Nibelungenlied

Hartmann von Aue: *Erec/ Iwein*

Hartman von Aue: *Der arme Heinrich*

Gottfried von Straßburg: *Tristan*

Wernher der Gartenaere: (*Meier*) *Helmbrecht*

Historia von Doctor Johann Fausten

Andreas Gryphius: *Peter Squenz/ Horribilicribrifax Teutsch*

Andreas Gryphius: *Cardenio und Celinde/ Catharina von Georgien*

J. Chr. von Grimmelshausen: *Der abenteuerliche Simplicissimus*

Секундарна литература

Balzer, Bernd; Mertens, Volker (Hrsg.): *Deutsche Literatur in Schlaglichtern.* Mannheim: Meyers Lexikonverlag, 1990, S.19-194.

Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte.* Stuttgart: Metzler, 2001, S. 1-147.

ПОЗНАВАЊЕ НЕМАЧКЕ

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:-

Циљ предмета

Упознавање савремене Немачке (новија историја, политика, социјални и образовни систем, култура, свакодневица). Стицање компетенција за успешну комуникацију у свакодневним ситуацијама у Немачкој. Боље разумевање стране и сопствене културе, неговање толеранције, разумевање за различитост и мултикултуралност. Развијање способности за самостално упознавање Немачке и неговање интеркултуралне компетенције.

Исход предмета

Студент поседује опште знање о савременој Немачкој, специфично знање из појединих области које се продубљују на часовима вежби (историја, политика, социјални систем, образовни систем, култура, свакодневица) и располаже вештинама проналажења и презентације тих знања. Поседује вештину комуникације у свакодневним ситуацијама у Немачкој, као и развијену толеранцију према интеркултуралним различитостима. Студент уочава сличности и разлике између сопствене и стране културе, али и између личних и друштвено условљених ставова.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам „познавања стране земље“ („Landeskunde“), приступи и значај у оквиру германистике. Немачка историја после 1945. Немачка данас. Географска обележја Немачке. Државно и друштвено уређење, спољна и унутрашња политика, Немачка у Европи. Привреда, образовање и социјални живот Немаца. Културни живот: уметност, културни центри и догађаји; свакодневница Немаца, празници и обичаји.

Практична настава

Продубљивање појединих аспеката савремене Немачке. Обрада критичних места у сусрету стране и сопствене културе.

Литература

Tatsachen über Deutschland. Berlin; Köln: Media Consulta, 2003.

Görtemaker, Manfred: Kleine *Geschichte der Bundesrepublik Deutschland*. Frankfurt: Fischer, 2004.

Luscher, Renate: *Landeskunde Deutschland*: *Von der Wende bis heute*. München: Verlag für Deutsch Renate Luscher, 2006.

Немачки језик - Синтакса 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:Нема

Циљ предмета:

Стицање теоријског и практичног знања о врстама немачких независних и зависних реченица, о реду речи у независној и зависној реченици, о немачким реченичним моделима и плановима, те валентности глагола, именица и придева. Упознавање са речницима валентности немачког језика ради коришћења у наставној пракси. Оспособљавање студената за примену наведеног знања у писменој и усменој комуникацији.

Исход предмета:

Студент има теоријско и практично знање о врстама реченица према говорној интенцији, о сложеној реченици координираног и субординираног споја, може да препозна врсте реченица у индиректном облику, разне врсте зависних реченица (субјекатска, објекатска и адвербијалне реченице; атрибутска реченица), реченичне моделе и планове у немачком језику. Студент поседује знања о валентности немачких глагола, именица и придева и уме да се служи немачким речницима валентности глагола, именица и придева. Студент уме да усмено и писмено обради аутентичне текстове, да их преприча, дискутује о одређеним темама, као и да преводи текстове са и на немачки језик.

Садржај предмета

Теоријска настава

Врсте реченица према садржају/говорној интенцији: исказна, упитна, заповедна, усклична и жељна реченица. Врсте реченица у индиректном облику. Сложена реченица координираног и субординираног споја (реченични низ и реченични склоп). Подела зависних реченица према различитим критеријумима. Синтаксички опис зависних реченица: субјекатска, објекатска и адвербијалне реченице. Атрибутска реченица. Реченични модели и планови у немачком језику. Реченични оквир (*Satzrahmen/Satzklammer*) главне и зависне реченице, изоквиравање (*Ausklammerung*). Ред речи у независној и зависној реченици. Валентност глагола, именица и придева. Речници валентности глагола, именица и придева.

Практична настава

Увежбавање наведених језичких феномена и структура на вежбама. Усмена и писмена обрада аутентичних текстова са немачког језичког подручја, препричавање и анализа сложенијих и дужих текстова, превођење делова текста са немачког језика и на немачки језик, дискусија о одређеној теми, развијање техника самосталног рада (служење једнојезичним и двојезичним речницима, лексиконима и енциклопедијама). Проширивање речника на задате теме.

Литература

Helbig, Gerhard/ Buscha, Joachim: *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht.* Leipzig/ New York, 1999, 610-696.

Engel, Ulrich: *Syntax der deutschen Gegenwartssprache.* Erich Schmidt Verlag, Berlin, 2009.

Pafel, Jürgen: *Einführung in die deutsche Syntax.* J. B. Metzler, Stuttgart, 2011.

Hansen-Kokoruš, Renate u. a.: *Njemačko-hrvatski univerzalni rječnik/ Deutsch-kroatisches Universalwörterbuch.* Nakladni zavod Globus: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2005.

Kunkel-Razum, Kathrin u.a. (Hrsg.):*Duden : Deutsches Universalwörterbuch*. Dudenverlag, Mannheim, 2003.

Lodewick, Klaus: *Barthel 1 Kursbuch: Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene*. Fabouda-Verlag, Hardegsen, 2006.

Lodewick, Klaus: *Barthel 1 Übungsbuch: Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene*. Fabouda-

Verlag, Hardegsen, 2006.

НЕМАЧКА КЊИЖЕВНОСТ 18. ВЕКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов: -

Циљ предмета

Стицање знања из историје књижевности 18. века и проширивање, конкретизовање и примена већ стечених знања из Увода у науку о књижевности, Теорије жанрова и Историје немачке културе 2. Упознавање с књижевним текстовима који спадају у канон немачке књижевности овог периода.

Примена метода, поступака, процеса и техника истраживања, писања и презентовања у области књижевности. Анализа појединих аспеката истакнутих књижевних дела; унапређивање професионалне читалачке комептенције, критичке анализе и интерпретације књижевних текстова у оквиру вежби.

Исход предмета

Студент поседује преглед немачке књижевности 18. века, примењује методе, поступке, процесе и технике истраживања и презентовања, анализе и интерпретације књижевних текстова из тог периода.

Садржај предмета

Теоријска настава

Касни барок и рано просветитељство, Aufklärung, рационализам, Готшедова поетика и реформа позоришта, Бодмер и Брајтингер, анакреонтика и рококо, пијетизам, сентиментализам, Sturm und Drang – најзначајније књижевне врсте, аутори и дела.

Практична настава:

Анализа и интерпретација појединих књижевних текстова.

Литература

Примарна литература:

Ch. M. Wieland: *Geschichte der Abderiten*

R. M. Lenz: *Der Hofmeister*; *Die Soldaten*

H. L. Wagner: *Die Kindermörderin*

J. W. Goethe: *Götz von Berlichingen*; *Die Leiden des jungen Werthers*; *Stella*; *Egmont*

Fr. Schiller: *Die Räuber*, *Kabale und Liebe*; *Verbrecher aus verlorener Ehre*

Текстови из: Julijana Beli-Göncz: *Deutsche Literatur der Aufklärungszeit : Texte mit Kommentaren*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine, 2003.

Секундарна литература:

Balzer, Bernd, Mertens, Volker (Hrsg.): *Deutsche Literatur in Schlaglichtern.* Mannheim: Meyers Lexikonverlag, 1990.

dtv-Atlas zur deutschen Literatur. München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 1983, S. 195-253.

Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte.* Stuttgart: Metzler, 2001, S. 148-200.

Žmegač, Viktor (Hrsg.): *Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart.* Königstein: Athenäum Verlag, 1978, I (1-426), II (1-91).

ПОЗНАВАЊЕ АУСТРИЈЕ

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Упознавање савремене Аустрије (новија историја, политика, социјални и образовни систем, култура, свакодневица). Стицање компетенција за успешну комуникацију у свакодневним ситуацијама у Аустрији. Боље разумевање стране и сопствене културе, неговање толеранције, разумевање за различитост и мултикултуралност. Развој вештина и спретности у примени стечених знања.

Исход предмета

Студент поседује опште знање о савременој Аустрији, специфично знање из појединих области које се продубљују на часовима вежби (историја, политика, социјални систем, образовни систем, култура, свакодневица) и располаже вештинама проналажења и презентације тих знања. Поседује вештину комуникације у свакодневним ситуацијама у Аустрији, као и развијену толеранцију према интеркултуралним различитостима. Студент уочава сличности и разлике између сопствене и стране културе, али и између личних и друштвено условљених ставова.

Садржај предмета

Теоријска настава

Аустријска историја после 1945. Аустрија данас. Географска обележја Аустрије. Државно и друштвено уређење, спољна и унутрашња политика, Аустрија у Европи. Привреда, образовање и социјални живот Аустријанаца. Културни живот: уметност, културни центри и догађаји; свакодневница, празници и обичаји.

Практична настава

Продубљивање појединих аспеката савремене Аустрије. Обрада критичних места у сусрету стране и сопствене културе.

Литература

Kleindel, Walter: *Österreich: Zahlen, Daten, Fakten.* Salzburg: A&M, 2004.

Rauscher, Hans et al.: *Das Buch Österreich.* Wien: Verlag Christian Brandstätter, 2005.

Vocelka, Karl: *Geschichte Österreichs : Kultur – Gesellschaft –Politik.* München: Wilhelm HeyneVerlag, 2004.

Немачки језик - лексикологија 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:Нема

Циљ предмета

Стицање основног знања о лексикологији као научној дисциплини која се бави систематским описивањем лексике једног језика, њеним поддисциплинама и о повезаности лексикологије са другим научним дисциплинама. Упознавање са техникама и проблемима превођења. Развијање вештина писменог превођења различитих врста текстова са немачког и на немачки језик. Обогаћивање фонда речи. Оспособљавање студената да на једноставан начин говоре и пишу о познатим темама и областима интересовања, као и да се сналазе у свакодневици земље чији језик уче.

Исход предмета:

Студент има основно знање о лексикологији, њеним поддисциплинама и њеном односу према другим наукама, познаје проблем грађења речи у синхроном и дијахроном погледу и има увид у функционисање основног лексичког фонда немачког језика. У стању је да уз употребу речника преводи текстове ниже комплексности са немачког и на немачки језик. Студенти су у стању да

разумеју срж сваког разговора и да одржавају интеракцију са говорницима немачког говорног подручја. Такође могу и у писменој и у усменој форми да извештавају о догађајима и искуствима, да опишу своје жеље и циљеве, као и да изнесу своје мишљење и ставове у вези са одређеним темама.

Садржај предмета

Теоријска настава: Лексикологија као самостална научна дисциплина, њен однос према другим научним дисциплинама, поддисциплине лексикологије. Проблем грађења речи у синхроном погледу: композиција, деривација, скраћенице, посебни облици грађења речи. Проблеми грађења речи у дијахроном погледу: историјски развој науке о грађењу речи на немачком језичком подручју.

Практична настава: Усвајање наведене наставне грађе израдом конкретних задатака на часовима вежби. Анализа и превођење различитих врста текстова са немачког и на немачки; овладавање техникама правилног "читања" одредница у речницима и разним лексиконима. Утврђивање и тематско обогаћивање основног фонда речи језичко-продуктивним радњама као што су:

извештавање, описивање, давање образложења, објашњавање и приповедање усменим путем. Студент се упознаје и са различитим врстама текстова (нпр. лично и пословно писмо, опис, пријава на конкурс и биографија и сл.).

Литература

1.Czichocki, S./ Mrazović, P. *Lexikologie der deutschen Sprache*. Szeged: JATEPress 1997.

2. Fleischer, W./ Barz, I. *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen: Narr 1995.

3. Lohde, M. *Wortbildung des modernen Deutschen. Ein Lehr- und Übungsbuch*. Tübingen: Narr 2006.

4. Хансен-Кокоруш, Р. и др. *Њемачко-хрватски универзални рјечник.* Загреб: Глобус 2005.

5. Јакић, Б./ Хурм, А. *Хрватско или српско-њемачки рјечник.* Загреб: Школска књига 1985.

6. Ристић, С./ Кангрга, Ј. *Енциклопедијски немачко-српскохрватски речник*. Београд: Просвета; München: Max Hueber 1963.

7. Kunkel-Razum, K. et al. (Hrsg.). *Duden. Deutsches Universalwörterbuch.* Mannheim: Bibliographisches

Institut 2003.

8. Bacskai, Egyed. *ABC der Textsortenkompetenz. Tipps und Techniken zu Textsorten und Aufsaztarten.*

Budapest: ELTE Germanistisches Institut 1995.

9. Ende, Karin: Schreiben. In: *Methodik und Didaktik des Fortgeschrittenenunterrichts*. München: Goethe-Institut 1998, 203-240.

10.Schatz, Heide. *Fertigkeit Sprechen*. Fernstudieneinheit 20. Berlin: Langenscheidt 2005.

НЕМАЧКА КЛАСИЧНА КЊИЖЕВНОСТ

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов: -

Циљ предмета

Стицање знања из немачке класичне књижевности и проширивање, конкретизовање и примена већ стечених знања из Увода у науку о књижевности, Теорије жанрова и Историје немачке културе 2. Упознавање с књижевним текстовима који спадају у канон немачке класичне књижевности. Примена метода, поступака, процеса и техника истраживања, писања и презентовања у области књижевности. Анализа појединих аспеката истакнутих књижевних дела у оквиру вежби; унапређивање професионалне читалачке комептенције, критичке анализе и интерпретације књижевних текстова.

Исход предмета

Студент поседује преглед немачке класичне књижевности, примењује методе, поступке, процесе технике истраживања и презентовања, анализе и интерпретације књижевних текстова из овог периода.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појмови класика, класицизам и Вајмарска класика, Гетеове и Шилерове класичне драме, класична лирика, естетско-теоријска и аутобиографска дела, Гетеова краћа епска дела, позни романи и лирика.

Практична настава:

Анализа и интерпретација појединих текстова.

Литература

Примарна литература

J. W. Goethe: *Iphigenie auf Tauris*

J. W. Goethe: *Torquato Tasso*

J. W. Goethe: *Wilhelm Meisters Lehrjahre*

J. W. Goethe: *Die Wahlverwandtschaften*

J. W. Goethe: *Faust*

J. W. Goethe: *Hermann und Dorothea*

J. W. Goethe: *Das Märchen*

J. W. Goethe: *Novelle*

J. W. Goethe: *Aus meinem Leben*

J. W. Goethe: *Dichtung und Wahrheit* (одломци)

Fr. Schiller: *Wallenstein*

Fr. Schiller: *Maria Stuart*

Fr. Schiller: *Die Jungfrau von Orleans*

Fr. Schiller: *Wilhelm Tell*

Одабране песме и делови из теоријских списа.

Секундарна литература:

Balzer, Bernd, Mertens, Volker (Hrsg.): *Deutsche Literatur in Schlaglichtern.* Mannheim: Meyers Lexikonverlag, 1990.

dtv-Atlas zur deutschen Literatur. München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 1983, S. 195-253.

Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte.* Stuttgart: Metzler, 2001, S. 148-200.

Borchmeyer, Dieter: *Weimarer Klassik.* Weinheim: Beltz Athenäum, 1998.

Žmegač, Viktor (Hrsg.): *Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart.* Königstein: Athenäum Verlag, 1978.

ИСТОРИЈА НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Нема

Циљ предмета

Курс подразумева упознавање полазника са главним етапама и проблемским подручјима историје немачког језика, као и уочавање повезаности језичких појава и историјско-политичких, друштвених и културних варијабли.

Исход предмета

Студенти стичу основна знања о историји немачког језика, што им помаже у разумевању старијих писаних текстова, као и стандарднојезичких и нестандарднојезичких (дијалекатских) облика.Студенти умеју да лингвистички интерпретирају одабране немачке текстове из старијих периода, као и да их анализирају на фонолошком и морфолошком нивоу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Преглед развоја немачког језика (промене на фонолошком, морфолошком и лексичком нивоу) од издвајања из индоевропске језичке заједнице (индоевропски, германски, старо-, средње-, рановисоконемачки) до савременог немачког језика. Критерији периодизације, почеци германске писмености, друштвено-историјске околности и страни утицаји на наведене периоде, језички споменици и знамените личности.

Практична настава

Лингвистичка интерпретација одабраних немачких текстова из наведених језичко-историјских периода немачкога језика, као и фонолошко-морфолошка анализа одабраних текстова.

Литература

1. Bogner, S. Abriss der Geschichte der deutschen Sprache und der historischen Grammatik des Deutschen. Maria Theresiopel-Subotica-Szabadka: LaVik 92-TIMP 2010.

2. Берић, В. Основи историјске граматике немачког језика I. Нови Сад: Институт за стране језике и књижевности Филозофског факултета 1980.

3. Eggers, H. Deutsche Sprachgeschichte I, II, III. Hamburg: Rohwolt 1986.

4. Schmidt, Wilhelm. Geschichte der deutschen Sprache. Ein Lehrbuch für das germanistische Studium. 7 Aufl. Stuttgart/ Leipzig: Hirzel 1993.

5. Sonderegger, J. Grundzüge deutscher Sprachgeschichte. Berlin/ New York: Walter de Gruyter 1979.

6. Moser/Wellmann/Wolf. Geschichte der deutschen Sprache I: Althochdeutsch- Mittelhochdeutsch. Heidelberg: Quelle & Meyer 1981.

Немачки језик - лексикологија 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање са проблемима одређивања значења речи и врстама промене значења, са могућностима развоја језичког блага немачког језика. Стицање основног знања о фразеологији, ономастици и лексикографији. Упознавање са техникама и проблемима превођења. Развијање вештина писменог превођења различитих врста текстова са немачког језика и на немачки језик. Обогаћивање фонда речи. Оспособљавање студената да разговарају и пишу и о темама које су изван њихове свакодневице и њихових области интересовања, као и проширење њиховог тематског фонда речи.

Исход предмета:

Студент стиче основна знања о проблемима значења и могућностима промене значења речи, о улози контекста при одређивању значења речи, распознаје раслојавање немачког језичког блага као и националне језичке варијанте немачког језика и њихов утицај на језик. Упознат је са разним могућностима богаћења и проширивања основног језичког фонда као и са проблематиком позајмљеница, фразеологије, ономастике и лексикографије. У стању је да уз употребу речника и извора информација који су му доступни преводи текстове средњег степена комплексности са немачког језика и на немачки језик. Студенти познају све врсте текстова који су релевантни на основним студијама, у стању су да аргументују и да уопштавају своје мишљење, да се течно и без

већих проблема изразе, као и да у разговору са говорницима немачког говорног подручја преузму иницијативу. Оспособљавају се за хватање бележака и резимирање прича, новинских чланака, предавања, интервјуа или документарних емисија.

Садржај предмета

Теоријска настава: Проблеми и промене значења речи: мотивација значења, улога контекста при одређивању значења речи. Хипероними и хипоними, породице речи, синоними и антоними. Раслојавање немачког језичког блага (граматичко, етимолошко, семантичко, стилско, временско, територијално, социјално). Националне језичке варијанте немачког језика и њихов утицај на језик. Разне могућности богаћења и проширивања језичког блага (грађење речи, промена значења, стварање фразеологизама, оживљавање архаизама, преузимање речи из других језика). Позајмљенице, фразеологија, ономастика и лексикографија.

Практична настава: Усвајање наведене наставне грађе израдом конкретних задатака на часовима вежби. Анализа и превођење текстова из области културе, економије и политике средњег степена комплексности; дискусија о различитим варијантама превода. Проширивање фонда речи обогаћивањем спектра тема које се обрађују на вежбама, бележење најбитнијих тачки приликом слушања, односно гледања радио или ТВ емисија. Развијају се слушалачке и читалачке компетенције. У писменом делу вежби се интензивније увежбава састављање текстова релевантних за основне студије: резиме, дискусија, реферат.

Литература

1. Czichocki, S./ Mrazović, P. Lexikologie der deutschen Sprache. Szeged: JATEPress 1997.
2. Schwarz, M./ Chur, J. Semantik. Ein Arbeitsbuch. 4. Auflage. Tübingen: Gunter Narr 1996 .
3. Palm, Ch. Phraseologie. Eine Einführung. 2.Auflage. Tübingen: Gunter Narr Verlag 1997.
4. Хансен/ Кокоруш, P. et al. Njemačko-hrvatski univerzalni rječnik. Zagreb: Globus 2005.
5. Jakić, B./ Hurm, A. Hrvatsko ili srpsko – njemački rječnik. Zagreb: Školska knjiga 1985.
6. Ристић, С./ Кангрга, J. Енциклопедијски немачко-српскохрватски речник. Београд: Просвета; München: Max Hueber 1963.

7. Kunkel-Razum, K. et al.(Hrsg.). Duden. Deutsches Universalwörterbuch. Mannheim: Bibliographisches

Institut 2003.

8. Bacskai, Egyed. ABC der Textsortenkompetenz. Tipps und Techniken zu Textsorten und Aufsaztarten. Budapest: ELTE Germanistisches Institut 1995.

9. Ende, K. Schreiben. In: Methodik und Didaktik des Fortgeschrittenenunterrichts. München: Goethe Institut 1998, 203-240.

10.Schatz, H. Fertigkeit Sprechen. Fernstudieneinheit 20. Berlin: Langenscheidt 2005.

НЕМАЧКА КЊИЖЕВНОСТ 19. ВЕКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов: -

Циљ предмета

Стицање знања из историје књижевности 19. века и проширивање, конкретизовање и примена већ стечених знања. Упознавање с књижевним текстовима који спадају у канон немачке књижевности овог периода. Примена метода, поступака, процеса и техника истраживања и презентовања у области књижевности, критичке анализе и интерпретације књижевних текстова и појединих аспеката истакнутих књижевних дела.

Исход предмета

Студент познаје истакнуте правце и писце немачке књижевности 19. века, примењује методе, поступке, процесе и технике истраживања и презентовања, анализе и интерпретације књижевних текстова.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет се бави основним тенденцијама и карактеристикама књижевних епоха и праваца 19. века, најважнијим ауторима и њиховим делима. Обухваћене су следеће теме: аутори између класике и романтизма; романтизам; Biedermeier, Млада Немачка, Vormärz; реализам, репрезентативни аутори и њихових дела.

Практична настава:

Анализа и интерпретација појединих књижевних текстова и аспеката истакнутих дела.

Литература

Примарна литература

Hölderlin: *Hyperion*

H. v. Kleist: *Prinz Friedrich von Homburg; Der zerbrochne Krug; Michael Kohlhaas*

L. Tieck: *Der Runenberg*

Novalis: *Hymnen an die Nacht*; *Heinrich von Ofterdingen*

E.T.A. Hoffmann: *Der goldne Topf*

J. von Eichendorff: *Aus dem Leben eines Taugenichts*

A. von Chamisso: *Peter Schlemihls wundersame Geschichte*

H. Heine: *Harzreise;Deutschland. Ein Wintermärchen*

F. Grillpazer: *Der arme Spielmann; Medea*

G. Büchner: *Dantons Tod;Woyzeck; Lenz*

Chr. F. Hebbel: *Maria Magdalene*

Th. Storm: *Der Schimmelreiter*

Th. Fontane: *Effi Briest*

G. Keller: *Der grüne Heinrich; Kleider machen Leute*

W. Raabe: *Stopfkuchen*

C. F. Meyer: *Das Amulett*

Секундарна литература:

Balzer, Bernd; Mertens, Volker (Hrsg.): *Deutsche Literatur in Schlaglichtern.* Mannheim: Meyers, 1990.

Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte.* Stuttgart: Metzler, 2001, S. 182-342.

Žmegač, Viktor (Hrsg.): *Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart.* Bd.

II. Königstein: Athenäum Verlag, 1978, S. 92-360.

ИСТОРИЈСКА ГРАМАТИКА НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање студената са дијахроним основама немачког језика, овладавање материјом из историјске граматике и историјског развоја немачког језика ради лакшег и бољег разумевања савременог немачког језика. Језичка интерпретација старих текстова.

Исход предмета

Студент поседује знања о дијахроним основама немачког језика и може уз помоћ речника самостално да анализира и интерпретира текстове из старо-, средње- и ранонововисоконемачког периода.

Садржај предмета

Теоријсканастава

Курс нуди основни дијахрони преглед граматичких категорија и структура од германског преко старо-, средње- и ранонововисоконемачког периода до савременог немачког језика. Нарочита пажња посвећена је комбинаторним гласовним променама вокалског и консонантског типа (Umlaut, Ablaut, Grammatischer Wechsel) граматикализованим у савременом немачком језику.

Практичнанастава

Лингвистичка анализа одабраних немачких текстова из наведених језичко историјских периода немачког језика, као и фонолошко-морфолошка анализа одабраних текстова.

Литература

1. Bogner, S. Abriss der Geschichte der deutschen Sprache und der historischen Grammatik des Deutschen. Maria Theresiopel-Subotica-Szabadka: LaVik 92-TIMP 2010.

2. Braune/ Ebbinghaus. Abriß der althochdeutschen Grammatik. Tübingen: Max Niemeyer 1989.

3, Braune/Ebbinghaus. Gotische Grammatik. Tübingen: Max Niemeyer 1981.

4, Ebetr/Reichmann/Somls/Wegera. Frühneuhochdeutsche Grammatik. Tübingen: Max Niemeyer 1993.

5. Schmidt, Wilhelm. Geschichte der deutschen Sprache. Ein Lehrbuch für das germanistische Studium. 7 Aufl. Stuttgart/ Leipzig: Hirzel 1993.

6. Žepić, S. Historische Grammatik des Deutschen. Загреб: СНЛ 1984.

Немачки језик - Контрастивна лингвистика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:Нема

Циљ предмета:

Упознавање студената са појмом, предметом, задацима и развојем контрастивне лингвистике, као и са њеним најрелевантнијим представницима. Бављење контрастирањем савременог немачког и српског језика. Овладавање лексиком која је специфична за области које се обрађују. Оспособљавање студената да се јасно и детаљно изражавају и у писменој и у усменој форми о широком спектру конкретних и апстрактних тема.

Исход предмета:

Студент поседује основна знања из контрастивне лингвистике и уме да уочава сличности и разлике између два језика. Студент самостално преводи сложене текстове са немачког и на немачки језик, оспособљен је за коришћење речника, лексикона и других извора информација које су му доступне путем интернета. Студенти су у стању да аргументују тј. да представе и бране сопствене ставове, као и да воде кохерентан разговор са говорницама немачког говорног подручја. Поседују знања о свим релевантним врстама текста.

Садржај предмета

Теоријска настава

Дефиниција и предмет контрастивне лингвистике, појмови „контрастивна", „компаративна"и „конфротативна"лингвистика. Почеци, развој и представници. Контрастивна лингвистика и њен развој у Немачкој. Контрастивна лингвистика код нас. Контрастивна лингвистика као самостална лингвистичка дисциплина.

Практична настава

Контрастирање савременог немачког и српског језика на примерима. Контрастивна анализа и писмено превођење различитих врста текстова комплексне структуре (право, банкарство, менаџмент, пословна преписка); анализа и оцена превода; индивидуална припрема превода код куће, али и повремени групни рад на часовима уз образлагање властитог стила превода. Студенти се оспособљавају да пишу добро структурисане, садржински и формално убедљиве саставе. Фонд речи се проширује новим темама и средствима комуникације.

Литература

Rein, Kurt: *Einführung in die kontrastive Linguistik*. Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 1983.

Engel, Ulrich et al.: *Deutsch-serbische kontrastive Grammatik.* Otto Sagner, München/ Washington, D.C., 2012.

Хансен-Кокоруш, Ренате и др.: *Немачко-хрватски универзални рјечник.* Глобус, Загреб, 2005.

Јакић, Б.; Хурм, А.: *Хрватско или српско-њемачки рјечник.* Школска књига, Загреб, 1985.

Ристић, С.; Кангрга, Ј.: *Енциклопедијски немачко-српскохрватски речник.* Просвета, Београд; MaxHueber, München, 1963.

Kunkel-Razum, K. et al. (Hrsg.): Duden. *Deutsches Universalwörterbuch.* Bibliographisches Institut Mannheim, Mannheim, 2003.

Wahrig, G.:*Deutsches Wörterbuch.* BertelsmannLexikonVerlag, Gütersloh, 2005.

Pavlović, Dimitrije: *Pravni rečnik nemačko-srpski,* Službeni glasnik, Beograd, 2008.

Bacskai, E.: *ABC der Textsortenkompetenz : Tipps und Techniken zu Textsorten und Aufsaztarten*. ELTE Germanistisches Institut, Budapest, 1995.

НЕМАЧКА КЊИЖЕВНОСТ МОДЕРНЕ

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:-

Циљ предмета

Преглед немачке књижевности модерне, темељно познавање и разумевање појединих дела овог периода, њихова критичка анализа. Овладавање методама, поступцима и процесима истраживања, презентација и дискусија резултата истраживања.

Исход предмета

Студент познаје најважније правце, ауторе и дела немачке књижевности прве половине 20. века. Поједине теме темељно познаје и разуме, уме да нађе, критички чита и користи релевантну литературу, да користи информационо-комуникационе технологије у сврху научног истраживања. Студент држи презентације на књижевне теме у усменој и писменој форми на немачком језику и дискутује о њима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам и периодизација модерне. Књижевност, друштво и култура у доба модерне, књижевни правци и најзначајнији представници књижевне модерне: историјска модерна (натурализам, неоромантизам, симболизам, импресионизам, сецесија), историјска авангарда (футуризам, експресионизам, дадаизам, надреализам), модерна Вајмарске републике (нови реализам), класична модерна (Томас и Хајнрих Ман, Франц Кафка, Херман Хесе), модерна у егзилу.

Практична настава

Анализа и интерпретација одабраних текстова и аспеката књижевних дела у оквиру вежби и семинара. Презентација и дискусија реферата.

Литература

Примарна литература

Gerhart Hauptmann: *Vor Sonnenaufgang / Die Weber*

Heinrich Mann: *Professor Unrat*

Thomas Mann: *Der Tod in Venedig*

Thomas Mann: *Buddenbrooks*

Georg Kaiser: *Die Bürger von Calais / Von morgens bis mitternachts*

Ernst Toller: *Die Wandlung / Masse Mensch*

Franz Kafka: *Die Verwandlung / Das Urteil / In der Strafkolonie*

Franz Kafka: *Der Prozeß*

Thomas Mann: *Der Zauberberg*

Hermann Hesse: *Unterm Rad /Der Steppenwolf /Das Glasperlenspiel*

Секундарна литература

Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte.* Stuttgart: Metzlerische Verlagsbuchhandlung, 2001.

Balzer, Bernd; Mertens, Volker et al. (Hrsg.): *Deutsche Literatur in Schlaglichtern.* Mannheim: Meyers Lexikonverlag, 1990.

Kimmich, Dorothee; Wilke, Tobias: *Einführung in die Literatur der Jahrhundertwende.* Darmstadt: WBG, 2006.

Методика наставе немачког језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета:

Упознавање студената са предметом: дефинисање појмова *методика* и *дидактика*, немачког термина *Sprachdidaktik*, сличности и разлике у њиховим тумачењима, као и са методама наставе немачког језика као страног. Стицање теоријског знања о језичким вештинама: слушању са разумевањем, говору, писању и читању (стиловима/ врстама читања), као и о разноврсној типологији вежби коју је неопходно применити да би се овладало овим вештинама. Упознавање студената с техникама објашњавања речи (семантизација лексике) и обраде граматике.

Исход предмета:

Студенти знају да дефинишу *Методику наставе немачког језика* као предмет, као и да објасне појмове који с овим предметом стоје у непосредној вези. Поседују теоријска знања о историјском развоју метода наставе немачког језика као страног, као и о језичким вештинама (слушању, говору, писању и читању) и о разноврсној типологији вежби коју је неопходно применити да би се овладало наведеним вештинама. Студенти поседују теоријска знања о стиловима читања и о техникама објашњавања непознатих речи, као и техникама обраде граматичких целина. У стању су да у настави, тј. пракси примене ова знања.

Садржај предмета:

Теоријска настава:

Дефинисање предмета и појмова *методика* и *дидактика*, немачког термина *Sprachdidaktik*, сличности и разлике у тумачењима појмова. Историјски преглед метода наставе немачког језика као страног. Језичке вештине: слушање са разумевањем, говор, писање и читање: Стилови/ врсте читања. Проблеми при семантизацији лексике и технике објашњавања непознатих речи, као и граматичких целина. Откривање, презентовање, формулисање и обрада граматичких правила.

Практична настава:

Усвајање наведених наставних садржаја кроз вежбе са конкретним задацима.

Литература (избор)

Bohn, R.: *Probleme der Wortschatzarbeit*. Fernstudieneinheit 22. Berlin: Langenscheidt 2003.

Dahlhaus, B.: *Fertigkeit Hören*. Fernstudieneinheit 5. Berlin: Langenscheidt 1998.

Funk, H.; Koenig, M.: *Grammatik lehren und lernen*. Fernstudieneinheit 1. Berlin: Langenscheidt, 1997.

Kast, B.: *Fertigkeit Schreiben.* Fernstudieneinheit 12. Berlin: Langenscheidt, 2003.

Neuner, G.; Hunfeld, H.: *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts*. Fernstudieneinheit 4. Berlin: Langenscheidt, 1999.

Schatz, H.: *Fertigkeit Sprechen*. Fernstudieneinheit 20. Berlin: Langenscheidt, 2001.

Storch, G.: *Deutsch als Fremdsprache – eine Didaktik*. Stuttgart: UTB, 1999.

Westhoff, G.: *Fertigkeit Lesen*. Fernstudieneinheit 17. Berlin: Langenscheidt, 2001.

Немачки језик - Контрастивна лингвистика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов: -

Циљ предмета:

Уочавање сличности и разлика између немачког и српског језика. Уочавање интерференције контрастирањем двају језика, решавање константних проблема који настају при учењу страног језика. Примена знања у настави немачког језика. Развијање вештина писменог превођења комплексних текстова. Овладавање лексиком која је специфична за области које се обрађују. Оспособљавање студената да се јасно, структурисано и с много детаља изражавају у писменој и усменој форми, чак и о најсложенијим темама, те да истакну све оне аспекте који су им посебно битни. Студенти могу без напора да учествују у сваком разговору или дискусији и да завршавају свој говор на одговарајући начин.

Исход предмета:

Студент повезује различите методе у оквиру контрастивне лингвистике и уме самостално да уочи, опише и реши проблем у вези са неким аспектима контрастивне лингвистике. Студент је у стању да уз употребу речника самостално преводи сложене текстове са немачког језика и на немачки језик. Студент је истовремено оспособљен за коришћење речника, лексикона и других информација које су му доступне путем интернета. Студенти су у стању да без проблема и спонтано воде разговор са говорницима немачког говорног подручја. Поред писања комплексних састава, студенти развијају и креативну употребу језика.

Садржај предмета

Теоријска настава

Контрастирање савремене граматике немачког и српског језика. Упознавање са контрастивним граматикама и речницима, као и са различитим методама и проблемима контрастивног језичког описа. Контрастивна лингвистика и превођење.

Практична настава

Оспособљавање за самостално контрастирање двају језика. Контрастивна анализа и писмено превођење различитих врста текстова комплексне структуре (право, банкарство, менаџмент, политика, економија, медицина). Анализа и оцена превода, индивидуална припрема превода код куће и повремени групни рад на часовима уз образлагање властитог стила превода. Обрађују се актуелне друштвене и апстрактне теме. Увежбава се језичка спонтаност и течност говора. У писменом делу вежби понављају се и проширују знања из већ раније познатих врста текста.

Литература

Engel, Ulrich et al.: *Deutsch-serbische kontrastive Grammatik.* Otto Sagner, München/ Washington, D.C., 2012.

Engel, Ulrich/ Žiletić, Zoran: Kontrastive Analysen Deutsch- Serbisch/ Kroatisch: eine Übersicht. In: Helbig, G. et al.: *Deutsch als Fremdsprache : Ein internationlaes Handbuch*. Walter de Gruyter, Berlin/ NewYork, 2001, 403- 410.

Хансен-Кокоруш, Ренате и др.: *Немачко-хрватски универзални рјечник.* Глобус, Загреб, 2005.

Јакић, Б.; Хурм, А.: *Хрватско или српско-њемачки рјечник.* Школска књига, Загреб, 1985.

Ристић, С.; Кангрга, Ј.: *Енциклопедијски немачко-српскохрватски речник.* Просвета, Београд; Max Hueber, München, 1963.

Kunkel-Razum, K- etal. (Hrsg.): Duden. *Deutsches Universalwörterbuch.* Bibliographisches Institut Mannheim, Mannheim, 2003.

Wahrig, G.: *Deutsches Wörterbuch.* Bertelsmann Lexikon Verlag, Gütersloh, 2005.

Pavlović, Dimitrije: *Pravni rečnik nemačko-srpski,* Službeni glasnik, Beograd, 2008.

Bacskai, E.: *ABC der Textsortenkompetenz : Tipps und Techniken zu Textsorten und Aufsaztarten*. ELTE Germanistisches Institut, Budapest, 1995.

НЕМАЧКА КЊИЖЕВНОСТ ПОСЛЕ 1945.

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 9

Услов:-

Циљ предмета:

Стицање прегледа немачке књижевности у другој половини 20. века с освртом на тенденције с почетка 21. века, ближе упознавање с истакнутим писцима и њиховим делима у оквиру вежби и семинара. Овладавање методама, поступцима и процесима истраживања, презентација и дискусија резултата истраживања.

Исход предмета:

Студент познаје најновија струјања и тенденције у савременој немачкој књижевности, способан је да их сам уочава, прати и разуме. Студент сам презентује резултате анализе књижевног дела и секундарне литературе у усменој и писаној форми.

Садржај предмета/структура предмета:

Теоријска настава

Послератна немачка књижевност. Немачка књижевност педесетих година: критика и бег од стварности у лирици и драми, обрачун с прошлошћу и критика послератне Немачке у роману. Берлински зид и две немачке књижевности. Књижевност у Савезној Републици Немачкој: политичка књижевност, нова субјективност и постмодерна. Књижевност Немачке Демократске Републике: реформа и изградња, проблем појединца и друштва. Савремена немачка књижевност.

Практична настава

Анализа и интерпретација одабраних текстова и аспеката књижевних дела у оквиру вежби и семинара. Презентација и дискусија резултата анализе и истраживања.

Литература

Примарна литература

Günter Grass: *Die Blechtrommel*

Heinrich Böll: *Billard um halb zehn*

Friedrich Dürrenmatt: *Der Besuch der alten Dame*

Max Frisch: *Andorra*

Peter Weiß: *Die Ermittlung*

Botho Strauß: *Kalldewey Farce*

Jurek Becker: *Jakob der Lügner*

Plenzdorf U.: *Die neuen Leiden des jungen W.*

Heiner Müller: *Der Lohndrücker/ Die Hamletmaschine*

Patrick Süskind: *Das Parfum*

Christa Wolf: *Kassandra*

Одабране песме и делови из епских и драмских текстова после 1945.

Секундарна литература

Beutin, Wolfgang: *Deutsche Literaturgeschichte.* Stuttgart: Metzlerische Verlagsbuchhandlung, 2001.

Schnell, Ralf: *Geschichte der deutschsprachigen Literatur seit 1945.* Stuttgart: J.B. Metzler Verlag, 2003.

МЕТОДИКА НАСТАВЕ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:-

Циљ предмета:

Стицање основних знања о фазама наставног часа немачког језика и о његовој припреми. Упознавање са улогом наставника у наставном процесу. Оспособљавање студената за будућу наставничку професију. Спознавање различитих фактора који утичу на наставни процес приликом предавања страног језика. Стицање основног знања о начинима анализе грешака, као и начинима тестирања и вредновања комуникативне компетенције. Упознавање с основним одликама билингвалне наставе.

Исход предмета:

Студент би требало да уме да припреми наставни час немачког језика (да самостално одабере и припреми наставну грађу узимајући у обзир све релевантне факторе, да иницира и реализује задатке за усмену и писмену комуникацију, да састави различите типове вежби, да дефинише опште и појединачне циљеве часа), да буде способан да преузме улогу наставника у наставном процесу, да уме да организује различите облике рада, да зада адекватан домаћи задатак, правилно врши тестирања, као и коректуру грешака и да у ту сврху развије и примени одређене типове задатака.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Дефинисање циљева наставе страног језика, циљева и врсте вежби у уџбеницима и вежбанкама. Улога домаћих задатака, наставни материјали и медији. Основне одлике и циљеви билингвалне наставе. Улога наставника у наставном процесу, активности наставника и ученика, примењиване социјалне форме. Садржаји појединачних фаза наставног часа. Различити фактори који утичу на наставни процес у настави страног језика. Начини анализе грешака, као и тестирања и вредновања комуникативне компетенције.

Практична настава

Усвајање наставних садржаја кроз конкретне задатке на вежбама. Планирање, припрема и презентовање наставне јединице на часу вежби.

Литература (избор)

Bausch / Christ / Krumm (Hrsg.): *Handbuch Fremdsprachenunterricht*. 3. Aufl., UTB für Wissenschaft, Francke Verlag, Tübingen / Basel 1995.

Bimmel, P.; Kast, B.; Neuner,G: *Deutschunterricht planen. Arbeit mit Lehrwerklektionen*. Fernstudieneinheit 18, Langenscheidt, Goethe-Institut, 2003.

Havranek, G.: *Die Rolle der Korrektur beim Fremdsprachenlernen*. Frankfurt am Main. Peter Lang, 2002.

Häussermann-Piepho: *Aufgaben-Handbuch. Deutsch als Fremdsprache. Abriß einer Aufgaben- und Übungstypologie*. Iudicum, München, 1996.

Kleppin, K.: *Fehler und Fehlerkorrektur*. Fernstudieneinheit 19. 5. Aufl., Langenscheidt, München, 2001.

Neuner, G.; Krüger, U.: *Übungstypologie zum kommunikativen Deutschunterricht*. Langenscheidt, Berlin, 1996.

Storch, G.: *Deutsch als Fremdsprache – eine Didaktik*. UTB 8184, W. Fink, 1999.

БЕРТОЛТ БРЕХТ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета
Преглед стваралаштва најзначајнијег представника класичног модерног театра и лиричара. Упознавање са појединим драмским, лирским и епским делима овог аутора, њихова критичка анализа, сагледавање њиховог значаја у историји књижевности. Овладавање методама, поступцима и процесима истраживања појединих Брехтових дела и њихова презентација.

Исход предмета
Студент располаже прегледом Брехтовог стваралаштва у контексту немачке књижевности прве половине 20. века и традиције позоришта уопште. Поједина дела темељно познаје и разуме, у овладавању знањима одговарајућег подручја уме да нађе и користи релевантну литературу, као и да користи информационо-комуникационе технологије. Самостално истражује и презентује у усменој форми, уме критички и с разумевањем да изложи одређену проблематику.

Садржај предмета
Теоријска настава

Брехтова биографија, место његовог стваралаштва у историји књижевности и позоришта. Фазе његовог стваралаштва на примеру његових дела. Драма и лирика за време Вајмарске републике, поучни комад, експериментални театар, теорија епског театра, антифашистички комади, лирика егзила, историјски роман, велике драме у егзилу, Брехт и НДР. После Брехта.

Практична настава

Анализа и интерпретација појединих теоретских, лирских и епских текстова, као и појединих аспеката његових драма у оквиру вежби. Држање реферата.

Литература
Примарна литература

Bertolt Brecht: *Baal*

Bertolt Brecht: *Die Dreigroschenoper*

Bertolt Brecht: *Die heilige Johanna der Schlachthöfe*

Bertolt Brecht: *Schweyk im zweiten Weltkrieg*

Bertolt Brecht: *Mutter Courage und ihre Kinder*

Bertolt Brecht: *Leben des Galilei*

Bertolt Brecht: *Der kaukasische Kreidekreis*

Bertolt Brecht: *Der gute Mensch von Sezuan*

Избор из лирике, епике и теоретских списа.

Секундарна литература:

GünterBerg; Wolfgang Jeske: *Bertolt Brecht*. Stuttgart; Weimar: Verlag J.B. Metzler, 1998.

Jan Knopf: *Bertolt Brecht*. Stuttgart: Reclam, 2000.

Jan Knopf: *Brecht-Handbuch*. 2Bd.e. Stuttgart; Weimar: J.B.Metzler Verlag, 1996.

Benno von Wiese (Hrsg.): *Die deutsche Lyrik: Form und Geschichte.* Düsseldorf: August Bagel Verlag, 1959.

Gerhard Kaiser: *Geschichte der deutschen Lyrik von Goethe bis zur Gegenwart.* Frankfurt: Insel Verlag, 1996.

Лирика Штурм-унд-Дранг-а

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Упознавање са различитим лирским концептима у Sturm-und-Drang-у, отварање компаративне перспективе у критичком изучавању књижевних текстова, разматрање питања рецепције и превођења лирике у 18. веку.

Исход предмета

Студент темељно познаје различите лирске концепте Sturm-und-Drang-а, стиче основе компаративног изучавања лирике. Поседује знања о специјалним књижевноисторијским и жанровским проблемима, истакнутим писцима и делима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Обрада различитих лирских врста на примерима лирике Гетеа и његових савременика (Биргер, Клаудијус, Шубарт и др.). Хердерово „откривање" народне поезије, њено сакупљање, обрада и преводи песама других народа (Гетеов превод *Хасанагинице* и др.), однос између народне песме и уметничке песме у народном тону.

Практична настава:

Анализа и интерпретација појединих лирских текстова.

Литература

Текстови из: Beli-Göncz, Julijana: *Deutsche Literatur der Aufklärungszeit: Texte mit Kommentaren.* Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine, 2003. Додатна збирка песама.

Hinck, Walter (Hrsg.): *Sturm und Drang.* Frankfurt a/M: Athenäum, 1989.

Luserke, Matthias: *Sturm und Drang : Autoren-Texte-Themen.* Stuttgart: Reclam, 1997.

Weißert, Gottfried: *Ballade.* Stuttgart; Weimar: Metzler, 1993.

Witte, Bernd (Hrsg.): *Gedichte von Johann Wolfgang Goethe : Literaturstudium : Interpretationen.* Stuttgart: Reclam, 1998.

Стандардни српски језик: синтакса сложене реченице

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Стандардни српски језик: морфосинтакса

Циљ предмета: усвајање теоријских и практичних знања у домену синтаксе сложене реченице, те овладавање вештинама анализе сложеног реченичног комплекса

Исход предмета: усвојена теоријска знања студент може и практично да примени, посебно у настави страног језика

Садржај предмета

***Теоријска настава*:**

Појам и дефиниција сложеног реченичног комплекса. Типови реченичних комплекса. Напоредне и зависне реченице. Појам управне и главне реченице. Типови напоредних реченица и критеријуми класификације: саставне, супротне, раставне, закључне, искључне и градационе. Типови зависних реченица и критеријуми њихове класификације: допунске, односне и прилошке реченице. Допунске реченице: субјекатске, објекатске, атрибутске и предикативне. Односне реченице: одредбене и безантецедентне, рестриктивне и нерестриктивне. Прилошке реченице: временске, начинске, узрочне, последичне, намерне, погодбене, допусне. Посебни типови зависних реченица: контрасне, ексцептивне и др. Кондензација и номинализација. Парцелација и интерполација.

***Практична настава (вежбе)*:**

сва теоријска знања са предавања студент проверава и примењује на различитим типовима текстова

Литература:

Ковачевић, Милош (1998). *Синтакса сложене реченице у српском језику*. Београд – Србије: Рашка школа – Српско просвјетно и културно друштво *Просвјета*.

Mrazović, Pavica (2009). *Gramatika srpskog jezika za strance*. Novi Sad – Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Пипер, Предраг (2005). *Синтакса савременога српског језика. Проста реченица*. Београд: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига – Матица српска.

Radovanović, Milorad (1990). *Spisi iz sintakse i semantike*. Novi Sad – Sremski Karlovci: Dobra vest – Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Станојчић, Живојин и Љубомир Поповић (2000). *Граматика српскога језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Стевановић, Михаило (1979). *Савремени српскохрватски језик II*. Београд: Научна књига.

Енглески језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Циљ предмета јесте да студенти утврде претходно стечено знање енглеског језика и даље унапређују знање вокабулара и граматике, као и да развијају језичке вештине обрађујући теме прилагођене предвиђеном нивоу знања.

Исход предмета

До краја курса студенти савладавају градиво покривено првом половином укупног броја лекција у уџбенику достижући ниво знања између нижег средњег (*pre-intermediate*) и средњег (*intermediate*) нивоа.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Комбиновањем елемената традиционалног приступа и комуникативног метода, студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом, те развијају језичке вештине слушања, читања, говора и писања кроз разноврсне вежбе.

Тематске целине: слободно време, значајни догађаји из приватног живота, свакодневна рутина и посао, посебне прилике и празници, опис физичког изгледа и карактера, одмор и путовање, амбиције и снови.

Граматичке јединице: упитне конструкције; *Present Simple*; *Past Simple*; модални глаголи *should*, *can*, *have to*; *Present Continuous* и *Present Simple*; *Present Continuous* са значењем будућности; компарација придева; конструкције са *going to*, *planning to*, *would like to*, *would rather*; конструкција са *will*; *Present Perfect* и *Past Simple*.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook, Mini-dictionary. Longman: London.

Cunningham, G. & Redstone, C. (2012). *Face2face. 2nd edition. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. CUP: Cambridge.

Oxenden, C, Latham-Koenig, C. & Seligson, P. (2005). *New English File. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. OUP: Oxford.

Енглески језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик А2.1

Циљ предмета

Циљ предмета јесте да студенти наставе да унапређују знање вокабулара и граматике, као и да развијају језичке вештине обрађујући теме прилагођене предвиђеном нивоу знања.

Исход предмета

До краја курса студенти савладавају градиво покривено другом половином укупног броја лекција у уџбенику достижући очекивани средњи ниво знања (*intermediate*).

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Комбиновањем елемената традиционалног приступа и комуникативног метода, студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом, те развијају језичке вештине слушања, читања, говора и писања кроз разноврсне вежбе.

Тематске целине: различите земље и културе, живот некад и сад, здравље, интересовања, предмети у свакодневној употреби, одговарајућа особа за посао, новац, имагинарне ситуације.

Граматичке јединице: употреба чланова и квантификатора; модални глаголи *may, might, will*; конструкције са употребом садашњег времена и везника *if, when, before*; *Past Continuous*; конструкција *used to*; герунд; пасивне конструкције; *Present Perfect Continuous*, и *Present Perfect Simple*; *Past Perfect*; кондиционалне реченице.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook, Mini-dictionary. Longman: London.

Cunningham, G. & Redstone, C. (2012). *Face2face. 2nd edition. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. CUP: Cambridge.

Oxenden, C, Latham-Koenig, C. & Seligson, P. (2005). *New English File. Pre-Intermediate*. Students' book, Workbook. OUP: Oxford.

Енглески језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Циљ предмета је да, у контекстима које даје литература, студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом новоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Теме покривене у првих шест поглавља (модула) курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора, обухватају: представљање себе и упознавање других, успомене, различите земље и поднебља, животне приче, планове за будућност, вести и медије.

Граматичке јединице које се обрађују су: питања и кратки одговори, глаголска времена (*Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, Present Perfect Simple, Present Perfect Continuous*), конструкције за изражавање будућности, поређење придева са изражавањем суптилнијих разлика, пасив, први кондиционал.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Students' book with Mini-dictionary. Pearson: London.

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Workbook. Pearson: London.

Енглески језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б1.1

Циљ предмета

Циљ предмета је да, у контекстима које даје литература, студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом новоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Теме покривене у других шест поглавља (модула) курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора, обухватају: друштвене контакте, важне проналаске и објекте, друштво и будућност, необичне приче, правила и слободе, дилеме и одлуке.

Граматичке јединице које се обрађују су: изражавање спонтаних одлука и предвиђања, односне реченице, квантификатори, глаголска времена (*Past Simple, Past Perfect*), први, други и трећи кондиционал, неуправни говор, изражавање обавезе и дозволе у садашњости и прошлости.

Литература

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Students' book with Mini-dictionary. Pearson: London.

Cunningham, S. & Moor, P. (2005). *New Cutting Edge. Intermediate*. Workbook. Pearson: London.

Енглески језик Б2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.1, течно читање и разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говореног језика, овладавање вештином писања текстова на опште теме, усмено изражавање ставова и мишљења, разумевање елемената култура енглеског говорног подручја.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик енглески, да износи своје ставове релативно течно и да продукује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Практична настава:Вежбе

Комбиновањем традиционалног приступа и комуникативног метода у оквиру курса се развијају све језичке вештине. Настава обухвата прву половину наставних јединица одабране литературе. Обрађују се теме прошлости и садашњости, породице и дома, постигнућа и изума, ума. Обрађују се следеће граматичке целине: понављање глаголских времена, помоћни глаголи, творба именица, герунда и придева, наративна глаголска времена, пасив, перфективна времена, чланови.

Литература

Cunningham, S. & P. Moor (2007). *New Cutting Edge Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook, Mini-dictionary. London: Longman.

Crace, A. & Acklam, R. (2012). *New Total English Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. London: Pearson.

Soars, L. & Soars, J. (2006). *New Headway Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. Oxford: Oxford University Press.

Енглески језик Б2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б2.1

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.2, течно читање и разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говореног језика, овладавање вештином писања текстова на опште теме, усмено изражавање ставова и мишљења, разумевање елемената култура енглеског говорног подручја.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик енглески, да износи своје ставове релативно течно и да продукује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

Комбиновањем традиционалног приступа и комуникативног метода у оквиру курса се развијају све језичке вештине. Настава обухвата другу половину наставних јединица одабране литературе. Обрађују се теме животних успона и падова, ума, успеха и славе, комуникације међу људима, савремених достигнућа науке. Обрађују се следеће граматичке целине: релативне клаузе, герунд и инфинитив, модални глаголи, будућа глаголска времена, хипотетичке ситуације, управни и неуправни говор.

Литература

Cunningham, S. & P. Moor (2007). *New Cutting Edge Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook, Mini-dictionary. London: Longman.

Crace, A. & Acklam, R. (2012). *New Total English Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. London: Pearson.

Soars, L. & Soars, J. (2006). *New Headway Upper-Intermediate*. Student's book, Workbook. Oxford: Oxford University Press.

Енглески језик Б2.3

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б2.2

Циљ предмета

Даљи развој кодне и комуникативне компетенције на енглеском језику на нивоу Б2.3 (по класификацији Савета Европе) и оспособљавање студената за разумевање различитих типова писаних и говорних текстова и њихове структуре као и за успешну комуникацију у различитим друштвеним ситуацијама.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме сложеније текстове који се баве конкретним и апстрактним темама, да препозна структуру неких основних типова текстова и у њима пронађе потребне информације, да учествује у разговору на разне теме, да у разговору затражи појашњења и да их разуме, да изрази своје мишљење и да га аргументује, а да при том употребљава разноврстан вокабулар и граматичке структуре.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

У оквиру предмета студенти практично развијају језичке вештине разумевања говорног језика, читања, усменог и писменог изражавања. Обрађују се граматичке и речничке јединице примерене наведеном нивоу уз употребу савремених наставних метода и расположивих средстава, уз обраду тематских целина из прве половине уџбеника.

Литература

Newbrook, J., Wilson, J. and Acklam, R. (2008). *FCE Gold Plus*. Coursebook and Exam Maximiser. Pearson Education, Harlow.

Haines, S and Stewart, B. (2008). *First Certificate Masterclass*. Student's book and Workbook OUP, Oxford.

Longman Dictionary of Contemporary English. 5th ed. Pearson Education, Harlow.

Oxford Advanced Learner's Dictionary. 8th ed. OUP, Oxford.

Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. Macmillan Education, Oxford.

Енглески језик Б2.4

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Енглески језик Б2.3

Циљ предмета

Даљи развој кодне и комуникативне компетенције на енглеском језику на нивоу Б2.3 (по класификацији Савета Европе) и оспособљавање студената за разумевање различитих типова писаних и говорних текстова и њихове структуре као и за успешну комуникацију у различитим друштвеним ситуацијама.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме сложеније текстове који се баве конкретним и апстрактним темама, да препозна структуру неких основних типова текстова и у њима пронађе потребне информације, да учествује у разговору на разне теме, да у разговору затражи појашњења и да их разуме, да изрази своје мишљење и да га аргументује, а да при том употребљава разноврстан вокабулар и граматичке структуре.

Садржај предмета

Практична настава: Вежбе

У оквиру предмета студенти практично развијају језичке вештине разумевања говорног језика, читања, усменог и писменог изражавања. Обрађују се граматичке и речничке јединице примерене наведеном нивоу уз употребу савремених наставних метода и расположивих средстава, уз обраду тематских целина из друге половине уџбеника.

Литература

Newbrook, J., Wilson, J. and Acklam, R. (2008). *FCE Gold Plus*. Coursebook and Exam Maximiser. Pearson Education, Harlow.

Haines, S and Stewart, B. (2008). *First Certificate Masterclass*. Student's book and Workbook OUP, Oxford.

Longman Dictionary of Contemporary English. 5th ed. Pearson Education, Harlow.

Oxford Advanced Learner's Dictionary. 8th ed. OUP, Oxford.

Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. Macmillan Education, Oxford.

Француски језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан један од студијских програма на Филозофском факултету

Циљ предмета:

Стицање основних језичких вештина и основне комуникативне компетенције француског језика.

Исход предмета

Студенти су у стању да поздраве и да се представе на француском, као и да представе неког. Могу да позову и да одговоре на позив.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: Поздрављање. Представљање. Израђавање личног става. Коришћење формулара. Позивање и одговор на позив.

Култура и цивилизација: Основни појмови о Француској и другим франкофоним земљама.

Граматика: Презент правилних и најчешћих неправилних глагола. Члан (одређени, неодређени и сажети). Број. Род. Постављање питања. Негација. Личне заменице (ненаглашене и наглашене).

Лексика: Најчешће употребљаване речи у свакодневној комуникацији.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на елементарном нивоу.

Литература

Girardet, J. et Pécheur, J., *Campus 1*, CLE International, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/положен испит из Француског језика – почетни курс I (А1.1)

Циљ предмета:

Стицање језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на нивоу А1 учења француског језика.

Исход предмета

Студенти владају комуникативном компетенцијом француског језика на нивоу А1 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: изражавање слагања и неслагања. Изражавање података о личном животу. Сналажење у простору и времену. Изражавање личног мишљења.

Култура и цивилизација: свакодневни живот у Француској. Градови у Француској. Празници. Сликарство. Музика.

Граматика: Passé composé. Показни и присвојни придеви. Предлози. Презент индикатива и императива повратних глагола. Изражавање времена. Изражавање циља, узрока, последице и опозиције.

Лексика: најчешће употребљаване речи које се односе на околину, породицу, свакодневни живот.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на нивоу А1.

Литература

Girardet, J. et Pécheur, J., *Campus 1*, CLE International, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/положен испит из Француског језика – почетни курс II (А1.2) **или** владање француским језиком на нивоу А1 европског језичког оквира (провера тестом на почетку године).

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на ниво А2 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти у потпуности владају комуникативном компетенцијом на нивоу А1 европског језичког оквира, као и појединим елементима комуникативне компетенције на нивоу А2 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: описивање прошлих догађаја.

Култура и цивилизација: историја Француске. Исхрана у Француској. Географија Француске.

Граматика: Passé Composé. Партитивни члан. Изражавање количине.

Лексика: Речи које се користе за физичко и психолошко описивање људи, описивање ситуације, догађаја и околине. Описивање личних активности и доживљаја. Изражавање трајања.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање оквирно на нивоу А2.

Литература

Flumian, C., Labascoule J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 1*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Од слушан/положен испит из Француског језика – нижи средњи I (А2.1)

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на ниво А2 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти владају комуникативном компетенцијом француског језика на нивоу А2 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: Коментар новинских чланака. Изражавање жеље, обавеза, забрана. Давање и тражење дозволе. Тражење информација у научним текстовима.

Култура и цивилизација: Књижевност. Медији у Француској. Французи и здравље. Исхрана у Француској. Живот у франкофоним земљама.

Граматика: Изражавање будућности. Заменице директног и индиректног објекта. Просте релативне заменице. Прилози. Партитивни члан. Présent progressif et passé récent. Компарација придева.

Лексика: Изражавање навика и уобичајених радњи. Речи из домена разних професионалних активности. Речник из домена здравља.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на нивоу А2.

Литература

Flumian, C., Labascoule J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 1*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Владање француским језиком на нивоу А2 европског језичког оквира (провера тестом на почетку године).

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на ниво Б1 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти у потпуности владају комуникативном компетенцијом на нивоу А2 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: описивање прошлих догађаја. Живот у граду.

Култура и цивилизација: историја Француске. Исхрана у Француској. Географија Француске.

Граматика: Passé Composé/Imparfait. Партитивни члан. Изражавање количине. Кондиционал.

Лексика: Речи које се користе за физичко и психолошко описивање људи, описивање ситуације, догађаја и околине. Описивање личних активности и доживљаја. Изражавање трајања.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање оквирно на нивоу Б1.

Литература

Flumian, C., Labascoule J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 2*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Француски језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/положен испит из Француског језика – средњи I (Б1.1)

Циљ предмета:

Подизање нивоа језичких вештина и развијање језичке и комуникативне компетенције на ниво B1 европског језичког оквира.

Исход предмета

Студенти владају комуникативном компетенцијом француског језика на нивоу А2 и појединим елементима нивоа Б1 европског језичког оквира.

Садржај предмета

Практична настава

Комуникативна компетенција: Коментар новинских чланака. Изражавање жеље, обавеза, забрана. Давање и тражење дозволе. Тражење информација у научним текстовима.

Култура и цивилизација: Књижевност. Медији у Француској. Французи и здравље.

Граматика: Изражавање будућности. Сибжонтив. Релативна заменица: dont. Плускамперфекат. Заменице директног и индиректног објекта.

Лексика: Изражавање навика и уобичајених радњи. Речи из домена разних професионалних активности. Речник из домена здравља.

Разумевање звучног записа и писаног текста. Усмено и писмено изражавање на нивоу Б1.

Литература

Flumian, C., Labascoule J., Lause C. et Royer C., *Nouveau Rond-Point 2*, Maison des langues, Paris, метода за учење француског језика

М. Папић, *Граматика француског језика*.

Италијански језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета разумевање и употреба италијанског језика у свакодневним приликама; представити себе и друге, дати о себи и другима основне податке (порекло, адресу, телефон,...), тражити сличне податке и информације.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А1 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Италијански алфабет. Акценат. Појам дифтонга, трифтонга и хијата. *Elisione, troncamento*. Род и број именица и придева. Одређени и неодређени члан. Предлози и спајање предлога са одређеним чланом. Заменице: личне заменице у функцији субјекта, ненаглашене и наглашене личне заменице у функцији директног објекта. Повратне заменице. Показни придеви и заменице (*questo, quello*). Посесивни придеви и заменице. Речце *ci, ne*. Правилни глаголи све 3 конјунгације у презенту *(indicativo presente*). Модални глаголи: *volere, potere, dovere.* Неправилни глаголи: *fare, dare, stare, andare, sapere, venire, uscire, dire, bere, piacere, dispiacere*. Прилози за место, време, начин. Основни и редни бројеви до 1000.

Лекторске вежбе: оспособљавање студената за коректан изговор речи и реченица; усмено и писмено разумевање кратких и елементарних италијанских текстова са освртом на елементе италијанске културе и цивилизације (основни појмови о италијанској географији, италијанским градовима, свакодневним навикама Италијана и типичном начину исхране).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 1*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Италијански језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан/ положен испит из Италијанског језика А1.1

Циљ предмета Разумевање и употреба фреквентних реченица у разним приликама (у јавном и приватном животу). Комуницирање у простим и рутинским ситуацијама. Писање кратких и једноставних текстова у циљу комуникације, интеракције и описивања.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А1 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Посесивни придеви и заменице. Компарација придева: компаратив и суперлатив (релативини и апсолутни). Неодређени придеви и заменице. Заменице: наглашене и ненаглашене личне заменице у функцији индиректног објекта. Повратни глаголи. Безлична форма.Прошла времена *passato prossimo* и *imperfetto* (облици и употреба). Кондиционал прости (облици). Основни и редни бројеви преко 1000.

Лекторске вежбе: Увежбавање изговора речи и реченица, усмено и писмено изражавање на италијанском језику уз коришћење једноставних текстова са елементима италијанске културе и цивилизације који се односе на савремени живот (становање, одевање, слободно време, спорт).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 1*, Firenze 2001

L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 2*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Италијански језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан/ положен испит из Италијанског језика А1.2

Циљ предмета

Добро сналажење у једноставној комуникацији и израда кратких, тематски разноврсних текстова (опис искуства, догађаја у прошлости, опис будућности, исказивање снова, жеља, планова, и наредби).

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А2 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе морфосинтаксе: Употреба прошлих времена (*imperfetto* и *passato prossimo*).Футур (облици и употреба). Релативне заменице. Императив (облици и употреба). Императив са здруженим заменицама. Кондиционал прости (различите употребе).

Лекторске вежбе: Увежбавање изговора речи и реченица, усмено и писмено изражавање на италијанском језику уз коришћење једноставних текстова са елементима италијанске културе и цивилизације који се односе на савремени живот (опис личности и карактера, активности у слободно време, одлазак у биоскоп и позориште, посета музеју, здрава исхрана и прехрамбене навике, људско тело, здравље и спорт).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему.

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 2*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

Италијански језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан/ положен испит из Италијанског језика А2.1

Циљ предмета

Razумевање главне мисли комплексних текстова са конкретним и апстрактним темама.

Добро сналажење у комуникацији са говорницима италијанског језика и изради кратких, тематски разноврсних текстова.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за А2 ниво Заједничког европског референтног оквира.

Садржај предмета

Практична настава (0+4) – састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекторских вежби (0+1) и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Увођење хипотетичних реченица (први тип). Прошла времена индикатива: *trapassato prossimo, passato remoto* (облици). Упоредна примена имперфекта, перфекта и осталих прошлих времена. Увод у слагање времена. Увођење конјунктива презента и прошлог времена (облици и основна употреба). Кондиционал прошли (облици и употреба).

Лекторске вежбе: Увежбавање изговора речи и реченица, усмено и писмено изражавање на италијанском језику уз коришћење једноставних текстова са елементима италијанске културе и цивилизације који се односе на савремени живот (опис стамбеног простора, представљање пријатеља, комуникација у пословном контексту, опис живота у граду и на селу).

Вежбе обраде текста и говора: препознавање облика и садржаја усвојених у спровођењу оквирног програма и писање састава на задату тему. Неговање разноврсне лексике у усменом и писменом изражавању на италијанском језику,

Литература

Основни приручници: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 2*, Firenze 2001

L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 3*, Firenze 2001

S. Nocchi, *Grammatica pratica della lingua italiana*, Firenze 2001

Додатна литература: С. Модерц, *Граматика италијанског језика*, Београд 2006.

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан / положен испит из Италијанског језика А2.2/ познавање италијанског језика (савладан А2 ниво Заједничког европског референтног оквира)

Циљ предмета Разумевање разноврсних текстова било конкретног, било апстрактног садржаја.

Исход предмета Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б1 ниво Заједничког европског референтног оквира. Комуницирање у сложенијим ситуацијама са италијанским говорницима. Писмено изражавање на основу ширег избора тема.

Садржај предмета

Практична настава за Италијански језик Б1.1 (0+4) састоји се од вежби из морфосинтаксе (0+2), лекотрских вежби (0+1), и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе из морфосинтаксе: Ревизија времена и начина. Слагање времена у целости. Конјунктив имперфекта и плусквамперфекта (облици и употреба). Посебни облици компарације придева.

Лекторске вежбе: оспособљавање студената за усмено и писмено излагање садржаја и коментара на разноврсне тематике из историје италијанске књижевности од XIX века до данашњих дана као и на попратне културне и цивилизацијске појаве (утицај медија и реклама, облици савремене комуникације, промењена улога породице).

Вежбе обраде текста и говора: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), стимулисање писменог и усменог изражавања.

Литература

Основни приручник: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 3*, Firenze 2001

Додатна литература :

G. Patota, *Grammatica di riferimento della lingua italiana per stranieri*, Firenze 2003

N. Zingarelli, *Vocabolario della lingua italiana*, Bologna 2004

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Одслушан/ положен испит из Италијанског језика Б1.1

Циљ предмета

Razумевање главне мисли комплексних текстова са конкретним и апстрактним темама. Вођење течне конверзације са италијанским саговорницима о друштвеним и професионалним темама.

Исход предмета

Оспособљавање студената за комуникацију на италијанском језику у складу са дескрипторима за Б1 ниво Заједничког европског референтног оквира. Комуницирање у сложенијим ситуацијама са италијанским говорницима. Састављање јасних и сложених текстова, структурално и кохерентно добро повезаних.

Садржај предмета

Практична настава за предмет Италијански језик Б1.2 (0+4) састоји се од вежби морфосинтаксе (0+2), лекотрских вежби (0+1), и вежби обраде текста и говора (0+1).

Вежбе морфосинтаксе: Герунд прошли. Инфинитив прошли. Хипотетичне реченице у целости. Директни и индиректни говор. Увежбавање слагања времена. Пасив.

Лекторске вежбе: Неговање разноврсне лексике у усменом и писменом изражавању на италијанском језику, иначе и у циљу усвајања основне терминологије из разних области савремене италијанске културе (екологија, међуљудски односи, здрава храна и генетски модификована исхрана, опис туристичких места у Италији, италијанска гастрономија).

Вежбе обраде текста и говора: тумачење и анализа изворних текстова (говорних и писаних), стимулисање писменог и усменог изражавања.

Литература

Основни приручник: L. Ziglio- G. Rizzo, *L'espresso 3*, Firenze 2001

Додатна литература: G.. Patota, *Grammatica di riferimento della lingua italiana per stranieri*, Firenze 2003

N. Zingarelli, Vocabolario della lingua italiana, Bologna 2004

И.Клајн, *Италијанско српски речник*, Београд 1996

Мађарски језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са карактеристикама мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Исход предмета

Студенти по завршетку курса треба да разумеју и да се оспособе да врше најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у првих пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: поздрављање, упознавање, представљање, основно сналажење у простору, куповина, боје, попуњавање једноставних личних обарзаца.

Студентима се предочава генолошка и типолошка различитост између српског и мађарског језика, аглутинативо својство мађарског језика.

Граматичке јединице које се обрађују су: гласови у мађарском језику, значај дужине гласова, принцип хармоније самогласника, реченице са именским предикатом, чланови, основни прилози за место, постпозиције, месни падежни наставци, акузатив, основни и редни бројеви, коњугација глагола субјекатске промене, мхожина именских речи, датив, глаголски префикси, придеви, боје, изражавање присвојног односа (једнини), потенцијал (глаголи на –hat) у мађарском језику.

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета А1.1. или тест одговарајућег нивоа

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са карактеристикама мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Исход предмета

Студенти по завршетку курса треба да разумеју и да се оспособе да врше најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у следећих пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: стан и становање, успостављање формалне комуникације, колико има сати, изражавање временског односа, делови тела, посета лекару, облачење, лична хигијена, посете, сналажење у саобраћају, распоред дневних акривности.

Граматичке јединице које се обрађују су: основи прилози за место, месни падежни наставци; инесив, супересив, као и акузатив, илатив и сублатив, конјугација глагола објекатске промене у множини, елатив и делатив, адесив, аблатив, и датив, глаголски префикси, темпорал, ред речи глаголских префикса, присвојни лични наставци, изражавање присвојних односа (у множини), инструментал, прошло време (субјектска и објекатска промена) у мађарском језику.

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета А1.2. или тест одговарајућег нивоа

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти још боље упознају са карактеристикама мађарског језика, да утврде претходно знање мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику, да даље уче вокабулар и граматику и развијају језичке вештине, обрађујући теме прилагођене њиховом нивоу знања.

Исход предмета

Добивши основна знања из граматике мађарског језика стварају се предуслови за могућност обављања основне усмене и писмене комункикације на мађарском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у следећих пет поглавља курса, односно следећих пет лекција из уџбеника, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: родбински називи у мађарском језику, куповина, у ресторану: назив јела и пића, намештај и уређење стана, градови, знаменитости градова, животиње, природне појаве, спорт, канцеларија, канцеларијски намештај, професионална оријентација.

Граматичке јединице које се обрађују су: знак за множину поседа, објекатска конјугација глагола, инструментал, личне заменице у падежима, зависне месне реченице, показне заменице у падежима, прилози за начин, прошло време глагола, наставак –lak/lek, временске реченице, компарација придева, присвојне заменице, императив, индиректни говор, будуће време

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета А2.1. или тест одговарајућег нивоа

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са карактеристикама мађарског језика, да науче изговор мађарских гласова и да читају мађарске текстове као и да буду у стању да обаве најосновнију комуникацију на мађарском језику.

Исход предмета

Усвајање граматичких јединица и знања везаних за формирање озбиљнијих текстова. Стварају се предуслови за комуникаицију на вишем, напредном нивоу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене преосталих пет поглавља књиге, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: путовања, летовање, зимовање, празници, годишњице, прославе, куповина, распродаје, позориште, биоскоп, градски саобраћај, упутства за долађење на одредиште, саобраћајни прописи, проналажење изгубљених ствари.

Граматичке јединице које се обрађују су: зависне речеинце, упућивачке речи и везници, конјугација инфинитива, узрочне реченице, упитна речца »–е«, конструкције са модалним глаголима, саставне независне реченице, субјекатске и објекатске зависне реченице, кондиционал глагола, раставне независне реченице, експликативне зависне реченице, жељне реченице, каузативни глаголи, глаголски придеви и прилози, суфикси за грађење речи.

Литература

Halló, itt Magyarország I., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Ференц Баги: Мађарски језик, Институт за мађарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, Нови Сад, 1990.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Мађарски језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: положен квалификациони тест са одговарајућим бројем бодова или положен испит Мађарски језик А2.2.

Циљ предмета

Циљ предмета је да у контекстима које даје литература студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1.1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом новоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Теме покривене у првих пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора. Теме обухватају: представљање себе и упознавање других, успомене, разговор о биографији својој и познатих личности, животне приче, планови за будућност, сналажења на јавним местима (банка, пошта), у саобраћајним ситуацијама (знаци, прекршаји, конверзација са саобраћајном полицијом итд.).
Граматичке јединице које се обрађују су: заменице (посебно односне, реципрочне и повратне), употреба и правопис датума, компарација придева и прилошке одредбе за начин који се граде од компаратива придева, присвојни знак –é, изражавање упоређивања и одређивање степена и мере, императив глагола.

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Мађарски језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: одслушан предмет Мађарски језик Б1.1.

Циљ предмета

Циљ предмета је да у контекстима које даје литература студенти овладају вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1.2 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, као и да на истом нивоу овладају вокабуларом и граматичким јединицама које обрађује литература.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да уме да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на Б1 нивоу Заједничког европског оквира за живе језике, и да на истом новоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава

Теме покривене у других пет поглавља курса, а које дају контекст за вежбање вештина читања, писања, слушања и говора обухватају: друштвени контакти, лечење (амбулантно и болничко), разговор о верским и државним празницима (обичаји и начин прославе), временске прилике, путовања, прописи у вези са путовањима (осигурање, царина итд.), важни проналасци и објекти, необичне приче, правила и слободе, дилеме и одлуке.
Граматичке јединице које се обрађују су: релативне глаголске основе испред императива, и неправилни облици, одређена коњугација интранзитивних глагола, индиректни говор, будуће време глагола, узрочне зависне реченице, употреба императивног облика глагола у сложеним реченицама, изражавање намене, употреба инфинитива уз модалне глаголе и придевске предикате.

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Мађарски језик Б2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: резултат са дијагностичког теста пре почетка наставе или положени испити средњег нивоа Б1.2.

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.1 (класификација Савета Европе), течно читање и добро разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говорног језика, овладавање вештином писања краћих текстова на опште теме, усмено изражавање мишљења, ставова, планова и жеља, разумевање елемената културе мађарског говорног подручја (историја, обичаји, празници, друштвено уређење, медији, поткултуре)

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, укључујући и специјализоване садржаје из области своје струке, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик мађарски, да износи своје ставове релативно течно и без напора и да продукује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом мађарског језика кроз разноврсне вежбе у којима су подједнако заступљене све језичке вештине. Поред тога, студенти се упознају са аспектима мађарске културе. Настава обухвата пет јединица наведене литературе.

Теме: разговор о кваровима на аутомобилу и апарата у кући, поправка истих, разговор о спорту, честитке поводом разних догађаја (имендана, поводом венчања, рођења детета, унапређења), огласи и оглашавање, разговори у вези са огласима, интервјуи, разговори око запошљавања и однос са претпостављенима, жалбе, молбе, учтиво обраћање у кондиционалу.
Граматика: изражавање узрочних односа, употреба конструкција са инфинитивом, контрукција „szokott + ni“ са и без модалног глагола, саставне независно сложене реченице, експликативне и закључне зависне реченице, кондиционал садашњи и прошли, субјекатска и објекатска коњугација у кондиционалу, супротне независне реченице

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Мађарски језик Б2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: резултат са дијагностичког теста пре почетка наставе или положени испити средњег нивоа Б2.1.

Циљ предмета

Овладавање језичким вештинама на нивоу Б2.1 (класификација Савета Европе), течно читање и добро разумевање релативно комплексних општих текстова, добро разумевање свакодневног говорног језика, овладавање вештином писања краћих текстова на опште теме, усмено изражавање мишљења, ставова, планова и жеља, разумевање елемената културе мађарског говорног подручја (историја, обичаји, празници, друштвено уређење, медији, поткултуре)

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да разуме главне идеје сложенијих текстова који се баве конкретним и апстрактним темама, укључујући и специјализоване садржаје из области своје струке, да компетентно учествује у размени мишљења са говорницима чији је матерњи језик мађарски, да износи своје ставове релативно течно и без напора и да продукује јасан и повезан писани текст на релативно велики број тема.

Садржај предмета

Теоријска настава

Практична настава:

Студенти се упознају са граматичким структурама и вокабуларом мађарског језика кроз разноврсне вежбе у којима су подједнако заступљене све језичке вештине. Подизање нивоа комуникативне и језичке компетенције студената на основу преосталих пет јединица наведене литературе.

Теме: афинитети и хобији, разонода и забава, разговор о изгубљеним и нађеним стварима, о куповини и услугама, изражавање задовољства и незадовољства, писање приватне и службене кореспонденције, описивање знаменитости градова, туристичке туре, упознавање са географским, историјским и културним знаменитостима Републике Мађарске, позивање и одлажење у госте,

Граматика: супротне независне реченице, експликативне, узрочне, поредбене, допусне реченице, жељне реченице, прилози за место са заменичким карактеристикама, каузативни глаголи, глаголски придеви садашњи и девербалне именице на –ó/ő, глаголски придеви прошли, потенцијал глагола, глаголски прилози, суфикси за грађење именица, придева.

Литература

Halló, itt Magyarország II., Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
Андрић Едита: Лексикологија и морфологија мађарског језика. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2003.

Андрић Едита: Структура синтагми и реченица у савременом мађарском језику. Филозофски факултет – Одсек за хунгарологију, Нови Сад, 2008.

Увод у лингвистику

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Упис у први семестар студијског програма

Циљ предмета: Овладавање основним знањима о језику и науци о језику.

Исход предмета: Студент је усвојио основна знања о језику као систему знакова и као основном човековом комуникацијском средству, као и основна знања о лингвистици као науци о језику. Оспособљен је да се користи основном лингвистичком литературом.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Лингвистика и филологија. 2. Језик: језичка способност, језичко знање, употреба језика – дефиниције језика – постанак и развитак језика – класификације језика. 3. Језик као семиолошка појава. 4. Језички систем: нивои језика и нивои лингвистичке анализе. 5. Комуникација: елементи комуникацијског процеса – језик као основни комуникацијски код – функције језика – говорни чинови и конверзациони принципи – нејезички комуникацијски кодови – граматика друштвеног статуса. 6. Писмо: историјат писма – правопис и правописни принципи – говорни и писани језик – елементарна и функционална писменост. 7. Језик – култура – друштво. 8. Језик – мишљење – когниција. 9. Усвајање језика – говорни поремећаји. 10. Језичка политика – планирање језика – раслојавање језика – стандардни језик.

Практична настава: Студенти стичу увид у основну (опше)лингвистичку литературу на основу које припремају предиспитни тест.

Литература

Уџбеници (комплементарни):

Radovanović, Milorad 1986[2] / 2003[3]. *Sociolingvistika*. [Poglavlja: I-IX, 13-197.] Novi Sad: Dnevnik, Književna zajednica Novog Sada / Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Radovanović, Milorad 1997. *Spisi iz kontekstualne lingvistike* [Poglavlje II: *Filologija, retorika, lingvistika* – tekstovi: *Filologija i lingvistika,* 79-107, i *Retorika: Verbalna i neverbalna komunikacija,* 108-128.] Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Литература за рад на часовима семинара две библиографске јединице по избору:

Bugarski, Ranko 1984[2]. *Jezik i lingvistika*. [Poglavlja: *Lingvistička tipologija*, 62-91. *Jezičke univerzalije,* 92-130. *Jezička relativnost,* 131-184.] Beograd: Nolit (Biblioteka sazvežđa).

Bugarski, Ranko1983[2]. *Lingvistika o čoveku.* [Drugi deo: *Aspekti jezika*, 147–229.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

Bugarski, Ranko 1986. *Jezik u društvu*. [Poglavlja: I–II, 15-70. III–VII, 71–236.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

Бугарски, Ранко 1993. *Језици*. Нови Сад: Матица српска (Библиотека Свезнање). [/ Bugarski, Ranko. 1997. *Jezici.* Sabrana dela Ranka Bugarskog, knj. 9. Beograd: Biblioteka XX vek.]

Бугарски, Ранко 1996. *Писмо*. Нови Сад: Матица српска (Библиотека Свезнање). [/ Bugarski, Ranko, *Pismo.* Sabrana dela Ranka Bugarskog, knj. 10. Beograd: Biblioteka XX vek.]

Bugarski, Ranko 2001. *Lica jezika.* Beograd: Biblioteka XX vek.

Bugarski, Ranko 2002. *Nova lica jezika. Sociolingvističke teme.* Beograd: Biblioteka XX vek.

Bugarski, Ranko 2003[1]/2006[2]. *Žargon. Lingvistička studija.* Beograd: Biblioteka XX vek.

Bugarski, Ranko 2005. *Jezik i kultura.* Beograd: XX vek.

Bugarski, Ranko 2009. *Evropa u jeziku.* Beograd: XX vek.

Giro, Pjer 1983[2]. *Semiologija*, Beograd: BIGZ (Biblioteka XX vek).

Kalve, Luj-Žan 1995. *Rat među jezicima. Jezičke politike*. Beograd (Biblioteka XX vek).

Kristal, Dejvid 2003. *Smrt jezika.* Beograd: Biblioteka XX vek.

Moris, Dezmond 2005. *Goli majmun.* Niš: Zograf.

Moris, Dezmond 2005. *Otkrivanje čoveka. Vodič kroz govor tela.* Niš: Zograf.

Hol, Edvard 1976. *Nemi jezik*. Beograd: BIGZ (Biblioteka XX vek).

Пипер, Предраг 1998. *Увод у славистику 1.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Radovanović, Milorad 2004. *Planiranje jezika i drugi spisi.* Novi Sad, Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

Škiljan, Dubravko 1998. *Javni jezik.* Beograd: Biblioteka XX vek.

Увод у историју лингвистике

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Увода у лингвистику

Циљ предмета: Овладавање основним знањима о историји науке о језику

Исход предмета: Студент је усвојио основна знања о историји лингвистике као науке о језику – теоријским правцима и школама од древних граматичарских традиција до савремених лингвистичких праваца. Оспособљен је да се користи основном литературом о историји лингвистике.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Античко доба – Грчка и Индија. 2. Од Римљана до 18. века. 3. Наука о језику у 19. веку. 3.1. Компаратисти. 3.2. Младограматичари. 3.3. Биолошки натурализам. 3.4. Вилхелм фон Хумболт. 3.5. Бодуен де Куртене. 4. Наука о језику у 20. веку. 4.1. Структурална лингвистика. 4.2.1 Фердинанд де Сосир и Женевска школа. 4.2.2. Роман Јакобсон и Прашка школа. 4.2.3. Луис Хјелмслев и Копенхашка школа. 4.2.4. Амерички структурализам. 4.2. Генеративна лингвистика – Ноам Чомски. 4.3. Контекстуална (/интердисциплинарна) лингвистика. 4.3.1. Антрополингвистика. 4.3.2. Психолингвистика. 4.3.3. Социолингвистика. 4.3.4. Прагматика. 4.4 Когнитивна лингвистика.

Практична настава: Студенти стичу увид у основну литературу из историје лингвистике на основу које припремају предиспитни тест.

Литература

Уџбеник:

Ivić, Milka. 2001[9]. *Pravci u lingvistici*. [Samo poglavlja i odeljci koji se odnose na teme predviđene programom i dodatak "Lingvistika u devedesetim godinama".] Beograd (Biblioteka XX vek).

Литература за рад на часовима семинара две библиографске јединице по избору:

Bugarski, Ranko. 1984[2]. *Jezik i lingvistika*. [Poglavlje: *Jezik i jezici u istoriji lingvistike*, 23-61.] Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa").

Bugarski, Ranko. 1983[2]. *Lingvistika o čoveku.* [Prvi deo: *Lingvistički pravci,* 11–143.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

Bugarski, Ranko. 1986. *Jezik u društvu*. [Poglavlja: VIII-X, 237–308.] Beograd: Prosveta (Biblioteka XX vek).

De Sosir, Ferdinand. 1977[2]. *Opšta lingvistika*, Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa"). [/ 1996 Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.]

Jakobson, Roman. 1966. *Lingvistika i poetika*. Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa").

Јакобсон, Роман. 1986. *Шест предавања о звуку и значењу.* Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада.

Kaler, Džonatan. 1980. *Sosir. Osnivač moderne lingvistike*. Beograd: BIGZ (Biblioteka XX vek).

Lajons, Džon. 1974. *Lingvistička revolucija Noama Čomskog*, Beograd: Duga (Biblioteka XX vek).

Munen, Žorž. 1996. *Istorija lingvistike. Od početaka do XX veka*. Beograd (Biblioteka XX vek).

Ostin, Džon. L. 1995. *Kako delovati rečima. Predavanja na Harvardu 1955. godine.* Uredili: Dž. O. Armson, Marina Zbisa. Novi Sad: Matica srpska (Biblioteka "Korist i razonoda").

Sapir, Edvard. 1992. *Jezik.* Novi Sad: Dnevnik (Biblioteka "Studije").

Čomski, Noam. 1979[2]. *Gramatika i um*. Beograd: Nolit (Biblioteka "Sazvežđa").

Мађарски језик 3: Морфологија и синтакса

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Знање мађарског језика

Циљ предмета

Стицање знања о морфолошким и синтаскичким обележјима савременог мађарског језика у циљу разумевања грамтичке структуре мађарског језика и оспособљавања за компартивна истраживања.

Исход предмета

Стечено знање о морфолошким и синтаскичким обележјима савременог мађарског језика, почетно оспособљавање за компаративна истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основни појмови морфологије и синтаксе. Општа обележја граматичког система мађарског језика у односу на индоевропске језике. (Однос аглутинације и флексије, односно аналитичности и синтетичности у коњугационој и деклинационој парадигми). Семантичке, морфолошке и синтаксичке особине врста речи. Категоријална и функционална обележја. (Настава се везује за следеће категорије: глаголи и помоћни глаголи, инфинитив, глаголски придеви, глаголски прилог, именице, придеви, заменице, прилози, односне речи: префикси, партикули, артикули, постпозиционе речце, везници, интерјекционе речи.) Предикативна сингагма. Конгруенција. Синтагматичко понашање појединих врста речи. Ред речи. Канонички ред речи. Експресивни ред речи. Основни ред речи у мађарском језику у односу на ред речи у индоевропским језицима.

Практична настава:

Обрада примера и израда аналитичко-синтетичких типова задатака из наведених тематских целина.

Литература

1. Tompa József: *A mai magyar nyelv rendszere*. Akadémiai Kiadó, Bp. 1970

2. Benczédi—Fábián—Rácz—Velcsovné: *A mai magyar nyelv*. Akadémiai. Bp. 1976

3. Keszler Borbála szerk.: *Magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 2000

4. Keszler Borbála–Lengyel Klára szerk.: *Magyar grammatikai gyakorlókönyv*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 2009

5. Dobsonyi Sándor–Hangay Zoltán–Nagy Katalin szerk.: *Szófajtani elemzések*. Tinta, Bp. 2003

6. *Új magyar nyelvtan*. (Szerk.: É. Kiss Katalin–Kiefer Ferenc–Siptár Péter) Osiris Kiadó, Bp. 1998

7. *A magyar nyelv kézikönyve*. (Szerk.: Kiefer Ferenc) Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003

8. Dezső László: *Tipológiai vizsgálatok*. Nyelvészeti Füzetek, Szerbhorvát–magyar kontrasztív nyelvtan/ I., A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete, Bölcsészettudományi Kar, Újvidék. 1971

Лексикологија са фразеологијом српског језика

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Систематизовање знања о лексичко-фразеолошком систему стандардног српског језика и његовој употреби у медијском дискурсу.

Исход предмета: Оспособљеност за одговарајући избор лексичких и фразеолошких јединица у зависности од садржаја текста, жанра и медија.

Садржај предмета

***Теоријска настава*:** 1. Структура лексикона српског језика: аутохтона лексика и лексика страног порекла; архаизми, историцизми, неологизми; општи и специјални лексички фонд (терминолошки регистри); стандарднојезички фонд, супстандардна лексика (дијалектизми, регионализми, жаргонизми). 2. Организација лексикона српског језика: полисемија и механизми полисемије (метафора, метонимија, синегдоха). 3. Парадигматски лексічки односи (синонимија, антонимија, хипонимија, хомонимија). 4. Синтагматски лексички односи: слободни спојеви речи, колокације. 4.1. Фразеологија и фразеолошке јединице (дефиниција и основна обележја). 4.2. Фразеологија у новинама.

***Практична настава*:** Лексичка обележја примера из новина. Фразеологија у новинским текстовима.

Литература:

- Шипка, Д. *Основи лексикологије и сродних дисциплина.* Нови Сад: Матица српска, 2006.
- Драгићевић, Р. *Лексикологија српског језика.* Београд: Завод за уџбенике, 2007.
- Гортан Премк, Д. *Полисемија и организација лексичког система у српскоме језик.,* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2004.
- Прћић, Т. *Семантика и прагматика речи.* Нови Сад, Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1997.
- Мршевић Радовић, Д. *Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику.* Београд: Филолошки факултет, 1987.
- Петровић, В. *Новинска фразеологија.* Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, 1989.

ИСТОРИЈА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У КОМПАРАТИВНОМ КЉУЧУ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Упознавање с појмом културе, с појмом националне културе; током српске културе у свим њеним сегментима.

Исход предмета

Усвојен општи појам културе и историјски развој српске културе. Сагледавање националне културе у контексту европских културних кретања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам културе.

Појам националне културе. Појам балканске културе. Појам европске културе.

Однос националне, међунационалне и глобалне културе.

Српска култура кроз време и у односу на друге културе.

Хришћанство и паганство.

Митологија код Срба.

Важне упоришне тачке у развоју српске културе (1389; 1690).

Однос прошлости и садашњости у култури.

Уметност, наука, штампа.

Практична настава

Анализа појединачних текстова (И. Андрић, М. Јерговић, А. Шмаус, В. Чајкановић) о свим аспектима културе усвојеним на теоријској основи.

Други облици наставе: Анализа илустратитивних књижевних текстова који проблематизују културолошке теме; индивидуалисана анализа појединих обичаја.

Литература

1, Ј. Деретић Културна историја Срба 1997.

2, М. Пурковић Српска култура ср.века 2002.

3, В. Чајкановић Мит и религија у Срба 1973.

4. М. Д. Стефановић, Кратки увод у историју српске културе 2008.

5. Егон Фридел, Култура новог времена, Загреб, 1931.

6. Књига о Балкану, 1 – 2 (зборник; изабрани текстови)

КЉУЧНА ДЕЛА НОВЕ СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета

Овладавање основним елементима националне културе као саст. дела европске традиције, како би се студенти припремили за курсве из историје српске књижевности

Исход предмета

Усвојен општи појам културе, представа о току српске културе, стечена способност да се национална култура сагледа у европским културним токовима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава: Лирика из четири столећа; мемоари С. Пишчевића, аутобиографија Д. Обрадовића; сатира М. Максимовића; Стеријин Роман без романа; трагедије Л. Костића; комедија Б. Нушића; Вертер Лазе Лазаревића; роман Милице Јанковић; проза И. Секулић; Хазарски речник М. Павића као роман-лексикон; Гвоздена завеса М. Павића; М. Поповића роман Судбине; Р. Петковића роман Судбине и коментари; роман Јовице Аћина; роман С. Басаре; Ситничарница Г. Петровића.

Практична настава: Анализа теоријских текстова о појму кључно неканонизовано књижевно дело. Појам дела и текста. Интерпретација грађе.

Вежбе: 0

Други облици наставе: Анализа илустратитивних књижевних текстова који проблематизују културолошке теме; индивидуалисана анализа појединих обичаја.

Литература

М. Флашар, Књига о Стерији

Ђ. Трифуновић, Д. Кантакузин

А. јерков, текстови о М. Павићу

Ј. Деретић, Историја српске књижевности

Ј. деретић, Поетика српске књижевности

ОСНОВЕ РЕТОРИЧКЕ АНАЛИЗЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Б2 ниво знања енглеског језика

Циљ предмета

Циљ предмета је примена реторичких вештина у продукцији у писаном и усменом облику на енглеском језику. Обучавање студената да примене принципе реторичке анализе у раду са литературом на енглеском језику; савладавање вештине критичког читања и критичке анализе текста, како традиционалног, тако и мултимодалног, препознавање културолошких обележја у текстуалном материјалу као и критички приступ тим обележјима, уважавајући реторичку ситуацију, однос имеђу текста, писца, читаоца и контекста. Посебна пажња биће посвећена стратегијама које промовишу истраживачки интегритет и етичност.

Исход предмета

Студенти ће умети да произведу критички приказ различитих репрезентативних текстова на енглеском језику у писаној и у усменој форми – од популарних чланака, колумни, научних и стручних радова, преко стручне литературе до мултимедијалних и дигиталних текстова различитих жанрова.

Умеће да анализирају језичке одлике различитих текстуалних форми на енглеском језику, те да процене валидност штампаних и електронских извора и да примене различите стратегије за критичко процењивање садржаја литературе, као и да ефектно користе изворе у сопственим ауторским радовима на енглеском језику.

Садржај предмета

Теоријска настава

Критичко мишљење, критичко читање. Реторички принципи организације текста. Одлике текстова штампаних и дигиталних медија. Мултимодални текст као обележје културе. Продукција и интерпретација текстуалног садржаја у односу на реторичку ситуацију. Критичко читање и реторичка анализа одабраних текстова, презентација.

Практична настава*:*Вежбе

Методе процењивања литературе, анотирање, анализа структуре текста, писање сажетка, писање парафразе, Различити формати усмене презентације.

Литература

Cottrell, S. *Critical Thinking Skills*. Houndmills, Basingstoke Hampshire: Palgrave MacMillan, 2005.

Goshgarian, G. *Dialogues, An Argument Rhetoric and Reader*. London: Longman, 2006.

Евалуација научно-образовног рада

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

а) Упознавање студента са:

- теоријом и доктрином евалуације у области научно-истраживачког и образовног рада
- основним квалитативним и квантитативним показатељима за процену различитих димензија научног учинка
- поступцима и организационим формама евалуације наставних програма

б) Оспособљавање студента за:

- разумевање кључних психолошких, социолошких и културолошких импликација "свеприсутног рачунарства", односно реакција човека на технолошке иновације
- примену основних техника и стандарда у дизајнирању рачунарских интерфејса прилагођених кориснику
- објективну евалуацију хардверских и софтверских компоненти рачунарских система из аспекта употребљивости за корисника

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- користи (електронске) изворе података за вредновање научног учинка
- самостално пројектује и развија програме евалуације у области научног и образовног рада
- самостално организује и примени програме евалуације у области научног и образовног рада

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Евалуација као научни поступак: принципи, улоге, облици и фазе; 2. Значај и функција евалуације у образовању и науци; 3. Управљање засновано на резултатима (улази, активности, излази, исходи, утицаји); 3. Квалитативни и квантитативни показатељи научног учинка (рецензија, продуктивност, цитираност); 4. Евалуација различитих елемената процеса научне комуникације; 5. Праћење квалитета наставног процеса и наставног материјала; 6. Принципи евалуације научних пројеката и развојних програма.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

1. Претраживање извора научних инфорамција и обрада података о продуктивности и цитираности различитих учесника научног процеса; 2. Евалуација предлога истраживачких пројеката и њихових руководилаца; 3. Евалуација уџбеника; 4. Евалуација електронског наставног материјала.

Литература

Ковач-Церовић, Т. и сар. (2004). *Квалитетно образовање за све: Изазови реформе образовања у Србији*. Београд: Министарство просвете и спорта Републике Србије.

Пајић, Д. (2009). Има ли Импакт фактор алтернативу? У *СНТПИ '09 Систем научно-технолошких и пословних информација, 19-20 јун* (стр. 57-60). Београд: Факултет информационих технологија.

Плут, Д. и сар. (2001). *Култура критичког мишљења: базични приручник*. Београд: Институт за психологију и МОСТ.

Шипка, П. (2001). *Наука у Србији: у сусрет евалуативној држави.* Београд: Центар за евалуацију у образовању и науци, ЕРД 01-01.

United Nations Development Programme (2002). *Handbook on Monitoring and Evaluating for Results.*New York: UNDP Evaluation Office.

Доживотно образовање

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема

Циљ предмета: упознавање студената са проблематиком идеје, стратегије и праксе доживотног образовања, оспособљавање за сагледавање утицаја доживотног образовања на лични и друштвени развој, као и оспособљавање студената за критички приступ развоју едукативних програма и модела заснованих на принципима доживотног образовања.

Исход предмета : познавање темељних појмова и начела доживотног образовања, прихватање принципа доживотног образовања као личне и друштвене вредности и овладавање компетенцијама за креирање и реализацију едукативних програма заснованих на стратегији доживотног образовања.

Садржај предмета

Теоријска настава: Конструкт друштва знања; Демократизација и децентрализација образовања; Доживотно образовање као "кључ за 21. век"; Стратегија доживотног образовања; Компоненте доживотног образовања; Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000); Доживотно образовање као "кишобран организација"; Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница); Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције); Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање.

Вежбе: скице за дискусију у писаној форми за сваку тему; презентација семинарског рада на предложену или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. У реализацији практичне наставе, семинара, активно учествују студенти уз менторско вођење наставника; наставна стратегија практичне наставе подразумева проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења.

Литература:

Delors, J. (1998). *Učenje-blago u nama.* Zagreb: Eduka.

Kneževič Florić, O. (2001). Opšti principi doživotnog učenja kao osnove koncepta održivog razvoja. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu,* Knjiga XXIX: 235-242.

The Memorandum of Lifelong Learning. (2000). Lisbon : European Commission.

Образовне реформе у Европи

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

- Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету.
- Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању.
- Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору.
- Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.

Исход предмета

Након успешно савладаног предмета, студенти ће моћи:

- Да дефинишу основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету.
- Да објасне утицај друштвеног контекста на образовни систем.
- Да критички анализирају и упоређују различите образовне системе и реформске правце.
- Да процене активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања.
- Да се изразе јасним и добро структуираним текстом, аргументујући своје ставове.
- Да учествују у раду тима и разумеју и поштују друго мишљење.

Садржај предмета

Теоријска настава

Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. Образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. Образовање у Србији и процеси интернационализације образовања.

Практична настава:Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erazmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.

Литература

1. Квалитетно образовање за све - изазови реформе образовања у Србији. (2004). Београд: Министарство просвете и спорта Републике Србије
2. EFA global monitoring report 2005. (2004). Education for all: The quality imperative. Paris: UNESCO
3. Wößmann, L., Schütz, G. (2006). Efficiency and equity of European education and training policies. u: *CESifo Working Paper, European Expert Network on Economics of Education*, Analytical Report for the European Commission, http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/eenee.pdf
4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009). »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher

Education, in: *European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development", Vol. 5,* Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146

Медијска писменост

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Стицање знања о функционисању медија из перспективе публике и образовних политика. Уочавање и деконструисање стратегија медија у конструисању реалности: а) на академском нивоу савладавање знања и вештина о професији новинар; б) савладавање медијске писмености. Циљ је и стицање специфичних знања о креирању образовних програма о медијима.

Исход предмета: Стечена знања о медијима из перспективе публике и креатора образовних политика и различитих садржаја у медијима. Предлози курикулума за медијску писменост. Креирани модели добре праксе за различите садржје у медијима који се могу применити као алатка у образовном процесу.

Садржај предмета: Стечена знања о медијима из перспективе публике и креатора образовних политика и различитих садржаја у медијима. Предлози курикулума за медијску писменост. Креирани модели добре праксе за различите садржје у медијима који се могу применити као алатка у образовном процесу

Литература:

- Валић Недељковић, Д. *О новинарству и новинарима*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2007.

- Валић Недељковић, Д. *Прилози "медијској свесности"*. У Књига за медије – медији за књигу. Београд: Клио, 2008.

Дебата

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Да кроз савладавање правила дебатовања развија способност код студената да самостално и брзо доносе одлуке у јавној комуникацији, да кроз ненасилну размену аргумената решавају конфликтне ситуације у комуникативним догађајима типа интервју, распорава, округлих столова, панел дисмсија и разговора у различитим јавним дискурсима (медијијски, образовни, политички, културни).

Исход предмета: Овладавање дебатним форматима. Стечена способност критичког мишљења, језичке артикулације и јавног изношења мишљења као и развијен сезибилитет према језику ненасиља, толеранције и разумевања, као и способност преговарања.

Садржај предмета

Теоријска настава: 1. Појам и значај дебате; дебата и јавни дискурси; обавезни елементи за све дебатне формате (резолуција, дефиниција, аргументација, унакрсно испитивање, поље сукоба). 2. Дебатни формати: Линколн-Дагласов формат; формат Карла Попера; парламентарна; полиси формат. 3. Модели истраживања теме за дебатовање. 4. Дебатна резолуција. 5. Примена дебате у јавним дискурсима.

***Практична настава*:** 1. Дебатовање један на један, два на два, три на три (у зависности од формата). 2. Тимски рад: спремање случаја, технике истраживања проблема. 3. Вредносна и акциона дебата. 4. Структура дебатног случаја. 5. Креирање уводних говора. 6. Креирање питања. 7. Логичке грешке. 8. Јавни наступ. 9. Завршни говор. 10. Правила суђења у дебати (евалуација постигнутогу дебати). 11. Дебатни турнир.

Литература:

- Влаисављевић, С. *Дебата отвара врата*. Сарајево: Фонд за отворено друштво БиХ, 1997.
- Петков, М. *Дебатни уџбеник*. (Самиздат скрипта). Нови Сад : АЦЦД, 2000.
- Рашковац, Т. *Логика дебате*. (Самиздат скрипта). Дебатна асоцијација Хрватске, 1998.

СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета

Упознавање са образовањем као производом и чиниоцем друштвеног развоја и његовом улогом у целокупном животу друштва; сагледавање функције образовања у савременим друштвеним процесима; разматрање односа образовања и окружења, друштвеног положаја учесника у образовном процесу, односа унутар образовног процеса и зависности образовања од друштвених вредности, потреба и норми.

Исход предмета

Усвајање социолошких сазнања о образовању; овладавање научно-категоријалним апаратом за сагледавање друштвеног контекста и значаја образовања; развијање критичког приступа процесу образовања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет и конституисање социологије образовања – Друштво, вредности и образовање – Појам и разноврсност образовних потреба – Може ли образовање променити друштво - Образовање и професије – Образовање и људски ресурси – Технологија и образовање – Екологија и образовање – Култура, религија и образовање – Образовање за све или образовање за свакога – Образовање и еманципација

Практична настава:Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Проучавање базичне литературе и социолошких студија о образовању кроз семинарске радове, дискусије о актуелним образовним процесима, њиховом значају и друштвеним последицама.

Литература

Коковић, Д.: *Друштво и образовни капитал*. Mediterran Publishing, Нови Сад 2009.

Шира литература: према потребама семинарских радова студената.

Увод у антропологију

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема посебних услова за похађање курса

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са најважнијим појмовима и теоријама антропологије, а првенствено са основама њена четири "велика поља": биолошком, социокултурном, археолошком и лингвистичком антропологијом.

Исход предмета

Оспособљавање студената да савладају и користе антрополошка знања о бројним проблемима који су карактеристични за све друштвене науке, чиме се знатно проширује њихова перспектива.

Садржај предмета

Теоријска настава

Поред најзначајнијих теоријских приступа обрађују се фундаментална питања која се тичу људске егзистенције: еволуција човека, развој усправног хода, мозга, дебата око доприноса наслеђа и окружења уљудском развоју, проблематика пола и рода, настанак језика, друштвених институција, државе итд.

Практична настава: вежбе, панел дискусија, проблематизација одабраних тема и литературе.

Литература

Фабијети, У., Р. Малигети и М. Винченцо (2002). *Увод у антропологију: од локалног до глобалног*. Београд: Clio.

Moore, J. (2002). *Uvod u antropologiju*. Zagreb: Jesenski i Turk.

Шкорић, М. и А. Кишјухас. *Антропологија*. Ауторизована скрипта.

Историја науке

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: нема посебних услова за похађање курса

Циљ предмета

Студенти се упознају са најзначајнијим научним открићима кроз историју и на основу тих знања могу адекватније да схвате развој науке, контекст тог развоја и препреке са којима се наука суочава.

Исход предмета

Студентима се омогућава да схвате развој једне од најзначајнијих друштвених институција, а то је наука, и да развијају критичко мишљење кроз разматрање бројних заблуда, али и теорија које се данас сматрају тачним.

Садржај предмета

Теоријска настава

Након анализе најранијих научних постигнућа древних цивилизација, анализирају се наука у Старој Грчкој и Риму, а затими средњи век, настанак универзитета и значај средњовековних технолошких иновација. Поред европског наслеђа, изузетно је битно и наслеђе исламских научника, где се обрађују најрелевантнији научни доприноси ове цивилизације. Ипак, најважнији период у историји науке свакако је био период научне револуције, тако да се посебна пажња посвећује и друштвено-историјским факторима који су утицали на настанак климе која је била повољна за развој изузетних научних доприноса. Након анализе научних доприноса након научне револуције обрађују се и најзначајнији доприноси у двадесетом веку.

Практична настава: вежбе, панел дискусија, проблематизација одабраних тема и литературе.

Литература

Коаре, А. (1981). *Научна револуција*. Београд: Нолит.

Пери, М. (2000). *Интелектуална историја Европе*. Београд: Clio.

Шкорић, М. и А. Кишјухас. *Историја науке*. Ауторизована скрипта.

Историја филозофије

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање са основама историје филозофије почев од античке, средњовековне и нововековне до савремене филозофије.

Исход предмета

Разумевање различитих епоха историје филозофије.

Садржај предмета

Теоријска настава

Име, појам, основна питања, дисциплине и правци филозофије. Филозофија и њена повест. Филозофија и друга подручја духа. Хеленска и хеленистичко-римска филозофија. Филозофија Средњег века. Филозофија ренесансе. Нововековна филозофија. Немачки класични идеализам. Савремена филозофија.

Литература

Бес, Жан-Марк; Боасијер, Ан, *Филозофски приручник*, Завод за уџбенике, Београд, 2009.

Перовић, М, *Историја филозофије*, Филозофски факултет, Одсек за филозофију, Нови Сад, 2003.

Тестирање у настави

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Овладавање техником конструкције свих врста тестова постигнућа, Овладавање начинима евалуације и употребе тестова постигнућа

Исход предмета

Студент ће познавати основне принципе тестирања постигнућа и биће у стању да конструише тестове постигнућа свих врста и формата, као и да евалуира и тумачи резултате тестирања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Улога тестова постигнућа у настави; Врсте тестова постигнућа; Формати презентовања и оцењивања ставки; Планирање израде теста; Конструкција објективног теста знања; Конструкција објективног теста сложеног постигнућа; Конструкција теста са питањима са конструисаним одговорима; Конструкција тестова извођења; Састављање, администрација и скоровање тестова; Методи интерпретације резултата тестова; Валидност и поузданост

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Стивенсови нивои мерења, нормална расподела, мере централне тенденције и варијабилности, корелација, Основе статистичког пакета SPSS, Конструкција различитих врста тестова постигнућа, Методи скоровања и оцењивања тестова постугнућа, Одређивање основних метријских карактеристика теста; Семинарски рад

Литература

Фајгељ, С. (2009), Психометрија - Метод и теорија психолошког мерења (III допуњено издање), Београд: Центар за примењену психологију

Jackson, C. (2003). Psihologijsko testiranje. Jastrebarsko: Naklada Slap

Додатна литература:Miller, D.M., Linn, R.L., Gronlund. N.E (2009) Measurement and Assesment in Teaching, Pearson

Психологија уметности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: /

Циљ предмета

Упознавање студената са: различитим теоријским приступима и концептима у оквиру Психологије уметности; са различитим методама рада које се користе у оквиру Психологије уметности; са актуалним остраживањима у оквиру ове области. Оспособљавање студената за: детаљно и свеобухватно разумевање основних обележја различитих теоријских приступа; деталјно и свеобухватно разумевање метода рада; самостално трагање за актуалном релевантном литературом

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: покаже разумевање основних теоријских концепата различитих приступа у психологији уметности; као и да покаже самосталност у препознавању и разумевању методологије рада различитих приступа у Психологији уметности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава обухвата: Дефиницију предмета и циљева Психологије уметности; Психолошке теорије уметности; Методе истраживања у Психологији уметности; Савремена истраживања у Психологији уметности; Карактеристике и проблеме савремене визуелне културе; Специфичне проблеме у Психологији уметности.

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)

Практична настава обухвата анализу видео-презентација, истраживачке семинарске радове и директне контакте са стваралоцима

Литература

Панић, В. (1989): Психолошка истраживања уметничког стваралаштва, Научна књига, Београд (одабрана поглавља)

Огњеновић, П. (1997): Психолошка теорија уметности. Институт за психологију, Београд

Арнхајм, Р. (1971): Уметност и визуелно опажање. Уметничка академија, Београд

Arnheim, R. (1962): The Genesis of a Painting Picasso's Guernica. University of California Press, Berkeley & Los Angeles

Milenković, S. (1997): Vrednosti savremene psihoterapije. Prometej, Novi Sad (str. 52-57)

Традиционална култура Срба у јужнословенском контексту

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета

Упознавање са основним обележјима традиционалне културе Срба у јужнословенском контексту.

Исход предмета

Усвајање знања о *традиционалној култури*, као и њеним кључним категоријама, односно системом знакова који чине „језик“ традиционалне културе Срба и других Јужних Словена.

Садржај предмета

Теоријска настава

Порекло и историја Словена (Јужни Словени у дијахронијској перспективи). Значење и садржај појма традиционална култура (народна култура, етнокултура); традиционална култура као израз јединствене слике света; однос културе и природног језика као система знакова; семантичке јединице језика традиционалне културе: вербалне манифестације (песнички облици), радње, предмети и појаве; реконструисање садржаја традиционалне културе и њене слике света; бинарне опозиције; традиционална култура као систем знакова (циклично поимање времена; просторни односи: горе/доле, лево/десно; свој/туђи, елементи природе (вода, земља, небо, небеска тела); бића: богови, демони, хероји, свеци, људи и њихове номинације и атрибуције; биљке; животиње; предмети; појаве; социјални односи и сродство.

*Практична настава:*Анализа текстова у којима се рефлектују поменуте представе.

Литература: В. В. Седов, *Словени у далекој прошлости*, НС 2012; Ј. Деретић*, Културна историја Срба*, Бг. 2005; В. Караџић, *Етнографски списи*, Бг. 1972; Т.Ђорђевић, *Природа у веровању српског народа I-II*, Бг. 1958; В. Чајкановић, *Сабрана дела*, Бг. 1994 (одабрана поглавља); М. Недељковић, *Годишњи обичаји у Срба*, Бг. 1990; Љ. Раденковић, *Симболика света у народној магији Јужних Словена*, Ниш 1996; Н. Толстој, *Језик словенске културе*, Ниш 1995; *Српски митолошки речник,* Бг. 1998; *Словенска митологија: енциклопедијски речник*, Бг. 2001; А. Гура, *Симболика животиња у словенској народној традицији*, Бг. 2005; М. Елијаде, *Свето и профано*, В. Бања 1980; Зоја Карановић, *Небеска невеста*, Бг. 2010.

Семиотика културе

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Курс није за студенте прве године

Циљ предмета

Упознавање студената са основним поставкама семиотичких истраживања и њихове примене на подручју проучавања културе.

Исход предмета

Студент је способан да сам изврши семиотичку анализу неке појаве у култури.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Појмови семиотике и културе. Основе семиотике: учења о знаку (Де Сосир, Пирс). Типологија знакова. Денотација, конотација, идеологија. Опизиције: дигиталне, аналогне, поларне, мултиполарне; деконструкција опозиција. Парадигматика и синтагматика. Метафорични и метонимијски пол. Код и систем, енкодирање и декодирање, сигнал и језик, код и субкод, првостепени и другостепени. Врсте кодова: друштвени (вербални и невербални); текстуални; интерпретативни (перцептивни, идеолошки).

II Општа семиотика и посебне семиотике: семиотика града, семиотика историје, књижевна семиотика, семиотика свакодневног живота, визуелна семиотика,семиотика рекламе. Семиотика културе (границе културе, спољашње/унутрашње; функционисање културе; динамизам културе; типологија културе).

III Како урадити семиолошку анализу?

Практична настава:Вежбе

Анализа примера

Литература

1. Ј. Лотман, *Семиосфера*, Нови Сад 2005.

2. „Огледи из типологије културе „,*Трећи програм*, бр. 4, Београд 1974.

3.Ч. Морис, *Основе теорије о знацима*, Београд 1975.

4. У. Еко, *Култура, информација, комуникација,* Београд 1973.

5. Н. Грдинић, *Семиотика културе*, презентације

Облици језичке комуникације (на мађарском језику)

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Знање мађарског језика

Циљ предмета

Упознавање студената са специфичним карактеристикама појединих комуникационих облика од свакодневног спонтаног говора и писаног парола до писаних интерактивних комуникационих облика на интернету.

Исход предмета

Студенти стичу способност препознавања и оцењивања конкретних комуникационих облика на основу њихових фонолошких, лексиколошких, морфолошких, синтаксичких и стилских карактеристика.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Појам комуникације и њено научно проучавање. 2. Модели и основни типови комуникације. 3. Медији и начин комуницирања. 4. Комуникативна способност и функционални стилови. 5. Спонтани говор: психолошки фактори и главне фазе продукције говора. 6. Комуникативна перспектива као принцип структуисања исказа. 7. Функције и карактеристике прозодијских фактора у спонтаном говору. 8. Говорни чинови и структуралне карактеристике дискурса. 9. Карактеристике писаног изражавања. 10. Утицај фреквентности синтаксичких фактора на комуникативност писаних и гласно интерпретираних, односно прочитаних текстова. 11. Језичко изражавање у масовним медијима. 12. Интернет, веб, мултимедијалност, хипертекст. 13. Нови облик комуникације: писано-говорни језик и његове карактеристике.

Литература

1. Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp. Animula, 1994.
2. Béres István – Horányi Özséb: Társadalmi kommunikáció. Bp. Osiris Kiadó, 2001.
3. Rosengren, Karl Erik: Kommunikáció. Bp., Typotex, 2004.
4. Pléh Cs. – Síklaki I. – Terestyéni T.: Nyelv – kommunikáció – cselekvés. Bp. Osiris Kiadó, 1997.
5. Kontra Miklós : Beszélt nyelvi tanulmányok. Bp. MTA Nytud. Int., 1988.
6. Keszler B. – Tátrai Sz.: Diskurzus a grammatikában – grammatika a diskurzusban. Bp. Tinta , 2009.
7. Gecső T. – Sárdi Cs.: A kommunikáció nyelvészeti aspektusai. Bp. Tinta, 2009.
8. Bódi Zoltán: A világháló nyelve. Bp., Gondolat Kiadó, 2004.
9. Pásztor Kicsi Mária: A mai vajdasági magyar napi sajtó és elektronikus média informatív szövegeinek szintaktikai, intonációs és kommunikatív jellemzői. Újvidék, ÚE BTK, 2012.
10. Pásztor Kicsi Mária: A spontán beszédtől az internetes nyelvhasználatig. In: Tudomány – módszer – argumentáció. Újvidék, VMAT, 2012.

РЕТОРИКА ТЕКСТУАЛНЕ КУЛТУРЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Б2 ниво знања енглеског језика

Циљ предмета

Проучавањем одлика текстова на енглеском језику три области у којима доминирају текстуални обрасци – потрошачке културе и рекламне индустрије, индустрије забаве (културолошки обрасци на телевизији и филму), и области нових медија (Интернет и дигитални медији), студенти се уводе у процес истраживања у области студија англофоне културе и енглеског језика, те професионалног бављења истраживањем и критиком. Један од главних циљева курса је сензибилизирање студената за препознавање кодова савремене популарне културе кроз одлике текстова које та култура производи, њихово оспособљавање за самостално спровођење семиотичке анализе датих текстова и групног истраживачког пројекта, као и за ефектно представљање резултата истраживања у писаној и усменој форми на енглеском језику.

Исход предмета

Студенти ће умети да самостално анализирају текстуални материјал примењујући принципе семиотичке анализе, да спроведу истраживање на одређену тему, те да своје истраживање прикажу у различитим форматима текста на енглеском језику прилагођеним контексту и циљној публици**.**

Садржај предмета

Теоријска настава

Културна продукција, разумевање одлика популарне културе. Кључни појмови везани за област студија културе. Проблеми субјективитета и идентитета. Популарна култура – потрошачко друштво, телевизија, текст, публика. Дигитална култура. Урбани простор као културни простор. Језик и популарна култура.

Практична настава:Вежбе

Часови су структурирани око активности везаних за дискусију о унапред дефинисаним темама, читање текстова са листе лектире и критички коментар тих текстова. Низови задатака укључују уводна излагања у вези са темама о којима ће се дискутовати на часовима, те циклусе читања и писања ради развијања и саопштавања идеја у професионалном окружењу. Планирање истраживачког пројекта. Формално усмено презентовање, израда двоминутне презентације истраживачког пројекта и увежбавање излагања у 20x20 формату усмене презентације.

Литература

Barker, Chris. Cultural Studies: Theory and Practice. London: Sage, 2008.

Maasik, S. and Jack Solomon. Signs of Life in the USA. Boston, New York: Bedford St. Martins, 2012.

Развој српског језичког стандарда

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање са основним појмовима о културно-историјским оквирима настанка словенске писмености, сменама књижевнојезичких идиома код Срба од 12. до 19. века, као и процесом стандардизације српског језика

Исход предмета: Савладавање основних појмова у вези са почецима словенске писмености, развојем и сменом књижевних језика код Срба од 12. до 19. века, као и процесом стандардизације српског језика; способност читања и анализирања старословенских, старосрпских, српскословенских, рускословенских, славеносрпских текстова (на фонолошком нивоу).

Садржај предмета

***Теоријска настава*:** Настанак старословенског језика. Живот и дело Ћирила и Методија. Појмови унутрашње и спољаше историје језика. Настанак српске редакције старословенског језика и њена фонолошка норма. Појам диглосије. Главни правци развоја фонолошког система српског језика. Прелазак са српскословенске на рускословенску редакцију. Периодизација књижевних језика код Срба у 18. и 19. веку: (1) књижевни језик до 1740.године; (2) књижевни језик од 1740. до 1780.г. и (3) од 1780. до првог издања Вуковог *Рјечника*. Конкуренција и коегзистенција норми у књижевном језику краја 18. и почетка 19. века. Славеносрпски и доситејевски тип књижевног језика. Реформе писма и правописа почетком 19. века (Сава Мркаљ и Вук Стефановић Караџић). Вуков *Рјечник* из 1818. г. Вуков програм књижевнојезичке реформе. Стандардизација српскохрватског књижевног језика у другој половини 19. века. Епоха кристализације стандардног језика (1878−1918). Књижевни језик у 20. веку. Српски и хрватски језички стандард.

***Практична настава (вежбе)*:** Читање и анализа старословенских, српскословенских, рускословенских, славеносрпских текстова (фонолошки план).

Литература:

1. Ђорђић, Петар (1975). *Старословенски језик*. Нови Сад: Матица српска. 5−85.

2. Јерковић, Вера (1984). Српскословенска норма у гласовном и морфолошком систему. *Југословенски семинар за стране слависте*. 33−34: 55−67.

3. Младеновић, Александар(1971). Елементи историје српскохрватског језика. *Општа енциклопедија Ларус*.Београд.

4. Ивић, Павле (1998). *Преглед историје српског језика*. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

5. Суботић, Љиљана (2004). Из историје књижевног језика: питање језика. *Предавања из историје језика*. Нови Сад: Филозофски факултет.145−191.

Популарна култура и животни стилови

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: упис на одговарајућу годину студија

Циљ предмета:

Упознавање са најважнијим социолошким приступима у изучавању популарне културе и животних стилова, њеним садржајима и утицајем, као и њиховим друштвеним и културним контекстом, посебно у савременом свету.

Исход предмета:

Усвајање знања, овладавање научно-категоријалним апаратом за разумевање појава популарне културе и значаја животних стилова; оспособљавање за аналитичко и критичко сагледавање садржаја популарне културе и животних стилова у склопу друштвених и културних процеса и творевина; развијање способности за вредновање културних творевина и садржаја различитог нивоа.

Садржај предмета:

Теоријска настава – проблеми одређења популарне културе и њеног разграничења од масовне културе; проблеми друштвене, културне и техничке условљености популарне културе; популарна култура, животни стилови и потрошачко друштво; вредносне оријентације, популарна култура и животни стилови; међусобна условљеност субкултура, популарне културе и животних стилова; савремени друштвени процеси, глобализација, популарна култура и животни стилови; животни стилови, друштвена структура и социјална стратификација; популарна култура, животни стилови и слободно време; проблеми индивидуализације и идентитета у популарној култури и животним стиловима.

Практична настава – Проучавање базичне литературе и проблемских студија из социологије популарне културе и животних стилова, дискусије о прочитаним проблемима, њиховом научном значају и друштвеним и културним последицама.

Литература

Čejni, Dejvid (2003): *Životni stilovi*. Beograd: Clio.

Đorđević, Jelena (prir.) (2009): *Postkultura*. Beograd: Clio.

Fisk, Džon (2001): *Popularna kultura*. Beograd: Clio.

Коковић, Драган (2005): *Пукотине културе*. Нови Сад: Прометеј.

Tompson, Kenet (2003): *Moralna panika*. Beograd: Clio.

Естетика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са основним правцима и проблемима естетике, која је у правом реду тематизована у свом традиционалном одређењу као филозофија уметности.

Исход предмета

Исход предмета „Естетика“ би требало да оспособи студенте да успешно апсолвирају основне естетичке категорије и проблеме, и да стекну оријентацију у основним правцима савремених естетичких теорија.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам и предмет естетике. Естетика као филозофска дисциплина. Естетика и њој сродне дисциплине. Настанак естетике. Појам уметности у историјском смислу. Естетски феномен. Онтологија уметности. Естетичка аксиологија. Естетичка гносеологија. Класична, модерна и постмодерна уметност. Основни и практички појмови о уметности. Друштвена димензија уметности.

Литература

1. **Узелац, М. *Естетика*, Академија уметности, Нови Сад 1999.**
2. **Адорно, Т., *Естетичка теорија*, Нолит, Београд 1979.**
3. **Хартман, Н., *Естетика*, Дерета, Београд 2004.**
4. **Морпурго-Таљабуе, Г., *Савремена естетика*, Нолит, Београд 1968.**
5. **Еко, У., *Умјетност и љепота у средњовјековној естетици*, Профил, Загреб 2006.**
6. **Гилберт, К.Е., Кун, Х., *Историја естетике*, Култура, Београд 1969.**

Филозофија медија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема додатног услова.

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са филозофским приступом различитим медијима. Такође требају бити упознати са променама које су сами медији извршили у нашој перцепцији стварности као и са новим погледима на свет који су настајали паралелно са развојем медија.

Исход предмета

Очекује се да ће студенти кроз филозофску призму стећи елементарно знање о појединим медијима, њиховим техничким, епистемичким и естетским обележјима, затим и о појединим етапама историје медија. Ово знање ће бити од користи приликом разбијања стереотипа о искључиво негативној (нпр. идеолошкој) функцији медија у друштву и о стварању адекватнијег суда о њиховој правој вредности.

Садржај предмета

Теоријска настава

Задатак филозофије медија: проучавање општег феномена медијалности на примеру појединачних медија (писмо, штампа, фотографија, филм, радио, телевизија, интернет ...). Шири и ужи појам медија. Пренос информација и комуникација. Медијске револуције и иновације. Медији и јавно мнење. Моћ и медији. Проблем медијске обмане. Симулација и симулакруми. Медијски условљене трансформације опажања и сазнања. Етика и естетика медија. Типови теорије медија: културно-критичке, семиотичке, (пост)структуралистичке, техничке, конструктивистичке и друге теорије медија. Социјална историја медија. Историја филозофије медија.

Литература

1. Адорно, Т. В.: „Два есеја о телевизији“, у: *Летопис Матице српске* (1966), стр. 248–267; 2. Бењамин, В.: *Есеји*, Нолит, Београд 1974; 3. Бодријар, Ж.: *Симболичка размена и смрт*, Дечје новине, Горњи Милановац 1991; 4. Briggs A./P. Burke: *Социјална повијест медија*, Пелаго, Загреб 2011; 5. Вирилио, П.: *Машине визије*, Светови/Октоих, Нови Сад/Подгорица 1993; 6. Меклуан М.: *Гутенбергова галаксија*, Нолит, Београд 1973; 7. Платон: *Федар*, БИГЗ 1985; 8. Чекић, Ј./Ј. Благојевић (прир.): Моћ/медији/&, Факултет за медије и комуникације, Центар за медије и комуникације, Београд 2012

РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, значајем детињства као развојног раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развоју појединих психичких функција.

Исход предмета: Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама деце и за узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са децом.

Садржај предмета

Теоријска настава – Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса.

Практична настава, вежбе – Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Јерковић, И., Зотовић, М. (2010). Развојна психологија. Нови Сад: Футура публикације.

ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: а) Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања; б) оспособљабање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у будућем наставничком раду

Исход предмета: Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- примени сазнања из психологије учења и образовања како би повећао ефикасност педагошких интервенција

- сарађује са школском психолошком службом у изради и реализацији плана индивидуалних и групних психолошких интервенција у образовању

Садржај предмета

Теоријска настава –

- Предмет, карактеристике и улога савремене педагошке психологије

- Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси

- Учење као процес: плато и флуктуације у учењу; трансфер учења

- Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси

- Когнитивни способности као детерминанте школског постигнућа

- Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту; саморегулисано учење

- Релације особина личности и школског постигнућа

- Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине

- Улоге наставника; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије

- Тешкоће у учењу: дислексија, дисграфија, поремећаји рачунања, хиперактивносторављање

- Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања

Практична настава, вежбе – Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb,

- Grgin, T. (2004). Edukacijska psihologija, Naklada „Slap“, Jastrebarsko

- Zarevski, P. (2002). *Psihologija pamćenja i učenja,* „Naklada Slap“, Jastrebarsko

- Вучић, Л. *Педагошка психологија*, Београд: Друштво психолога Србије (више издања)

ИНТЕРАКТИВНА ПЕДАГОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Увођење студената у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Упознавање са темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Подстицање развоја педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Припремање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.

Исход предмета: Познавање и разумевање темељних педагошких појмова и начела педагошког рада; Развијеност педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за успешно педагошко деловање; Оспособљеност за (само)рефлексију и (само)евалуацију и критички приступ педагошком раду и појавама.

Садржај предмета

Теоријска настава – Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова парадигма у образовању (конструктивизам као теоријско полазиште интерактивне педагогије); Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у васпитно-образовној институцији; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Педагошке компетенције наставника; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Интерактивно учење; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса.

Практична настава, вежбе – У раду семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложену или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Роедерс, П. (2003). *Интерактивна настава: динамике ефикасног учења и наставе*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета. 2. Кнежевић-Флорић, О. (приредила) (2006). *Интерактивна педагогија.* Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине
2. Големан, Д. (2001). *Емоционална интелигенција*. Београд: Чигоја штампа;; 3. Милутиновић, J. (2011). *Алтернативе у теорији и пракси савременог образовања: пут ка квалитетном образовању*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов”;

ДИДАКТИКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета:

- Упознавање студената са темељним сазнањима и кључним питањима дидактике

Усвајање категоријалних дидактичких појмова и развијање критичког мишљења студената

Исход предмета:

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- Познаје и разуме научна сазнања из области дидактике неопходна за ефикасне педагошке интервенције
- Овлада основним професионалним дидактичким компетенцијама
- Примењују стечена знања у васпитно-образовној пракси

Садржај предмета

Теоријска настава – Дидактика у систему педагошких наука. Предмет и задаци дидактике као науке о образовању и настави. Категоријални дидактички појмови. Улога и могућности наставе у развоју личности. Појам развијајуће наставе. Циљ и задаци наставе. Динамика и структура наставе као система: димензије, основе, активности, етапе, чиниоци и елементи наставе. Дидактички троугао.Ученик, наставник и наставни садржај.Активност ученика и наставника у настави. Диференцијација и индивидуализација наставе. Облици наставе: са становишта ученика (фронтални, групни, тандем, индивидуални облик), са становишта наставника (индивидуално и тимско поучавање). Методе наставе, различити приступи и класификације. Методе учења, наставне методе, методе научно-истраживачког рада. Медији у настави (наставна техника и технологија), појмовно одређење, класификација. Медији у функцији мисаоне активизације ученика.Наставни садржаји (наставни план и програм, структура, врсте, теорије о избору наставних садржаја). Основне карактеристике савременог уџбеника. Традиционални и савремени наставни системи. Домаћи радови ученика. Планирање и припремање наставника за наставу. -Мерење и оцењивање у настави (врсте, поступци, инструменти).

Практична настава, вежбе – Дискусија и излагање реферата о садржајима теоријске наставе, израда и презентација семинарског рада

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Баковљев, М., (1990), Дидактика, Београд: Научна књига
2. Вилотијевић, М., (2000), Дидактика, Београд: Научна књига
3. Гојков, Г., (2003), Докимологија, Вршац: Виша школа за образовање васпитача
4. Давидов, В:В., (1995), о схватањима развијајуће наставе, сазнавање и настава, Београд: ИПИ
5. Крклуш, С., (1998), Дидактички диспут (пр. М. Ђукић), Нови Сад: СПДВ
6. Савремени основношколски уџбеник, (пр. Б. Требјешанин и Д. Лазаревић), Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2001.

Руски језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да студент нема никаквих предзнања из руског језика или да се на дијагностичком тесту није квалификовао за неки од виших нивоа.

Циљ предмета: Формирање артикулационе базе, савладавање руске графије, почетно формирање навика аудирања, говорења, читања и писања у оквиру ограниченог броја тема и ситуација на најелементарнијем нивоу.

Исход предмета:

На крају курса студент би требало да зна основна правила фонетике, графије и ортографије, да стекне навике правилног изговора руских гласова, да уме да прочита, каже, разуме на слух и напише на најелементарнијем нивоу неколико реченица о себи и околини у складу са темама и текстовима из прве половине уџбеника (првих 14 лекција).

Садржај предмета:

Практична настава:

Упознавање са руским фонетским системом, основама морфологије и синтаксе (категорија рода, броја и падежа, номинатив, акузатив и локатив једнине и множине деклинабилних врста речи, инфинитив глагола, садашње време – I и II коњугација, прошло време; проста, просто-проширена реченица. Лексика и фразеологија у складу са темама из прве половине уџбеника (упознавање; изражавање молбе, извињења, тражење информације, дозволе, изражавање забране, поседовања, непоседовања; именовање и квалификација различитих земаља, нација, језика, професија, премета и радњи у учионици, у кући, на улици, на пијаци, у продавници, код лекара).

Литература

Уџбеник: Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я Рыбакова, *Жили-были... 28 уроков русского языка для начинающих. Учебник/ Рабочая тетрадь,* Санкт Петербург, 2004.

Граматика: Р. Маројевић, Граматика руског језика, Нови Сад, 1989.

Помоћна литература: М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык.* Москва, 2005.

Речник: Н. Ајџановић, К. Јуршић - Хузјан, *Руско-српски речник* (уз уџбеник Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я. Рыбакова: *Жили-были... - 28 уроков русского языка для начинающих,* Санкт-Петербург, "Златоуст", 1998), Нови Сад, 2004. – скрипта.

Руски језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Руског језика А1.1

Циљ предмета: Развијање навика аудирања, говорења, читања и писања у оквиру ограниченог броја тема и ситуација на елементарном нивоу, што приближно одговара нивоу А1 Заједничког европског оквира за живе језике.

Исход предмета: На крају курса студент би требало да поседује формиране вештине читања, говорења, аудирања и писања на нивоу приближном нивоу А1 Заједничког европског оквира за живе језике, тј. да је у стању да разуме и употребљава познате и свакодневне речи и изразе у једноставним реченицама у циљу задовољавања свакодневних потреба.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме покривене лекцијама из уџбеника (15-28), у којима је заступљена одговарајућа фонетска, морфолошка и синтаксичка грађа (основни обрасци промене деклинабилних врста речи; основни бројеви, слагање именица уз бројеве; глаголи: презент, перфекат, глаголски вид, сложени и прости футур, инфинитив и промена повратних глагола, основни глаголи кретања; сложена реченица). Вокабулар у складу са темама које се обрађују у уџбенику (куповина, радни дан, прослава рођендана, град и село, сналажење на улици, путовање, летовање, спољашњост и карактер човека; изражавање допадања и недопадања, слагања, неслагања, изражавање времена, поседовања, позивања, честитања и сл.).

Литература:

Уџбеник: Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я Рыбакова. *Жили-были... 28 уроков русского языка для начинающих. Учебник/ Рабочая тетрадь.* Санкт Петербург, 2004.

Граматика: Р. Маројевић, Граматика руског језика, Нови Сад, 1989.

Помоћна литература: М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык.* Москва, 2005.

Шкатулка. Пособие по чтению для начинающих изучать русский язык (под ред. О. Э. Чубаровой), Москва, 2005.

Речник: Н. Ајџановић, К. Јуршић - Хузјан, *Руско-српски речник* (уз уџбеник Л. В. Миллер, Л. В. Политова, И. Я. Рыбакова: *Жили-были... - 28 уроков русского языка для начинающих,* Санкт-Петербург, "Златоуст", 1998), Нови Сад, 2004. – скрипта

Руски језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да је студент положио испите са претходног нивоа (А1.1, А1.2) или да се на дијагностичком тесту квалификовао за овај ниво.

Циљ предмета: Даље развијање говорних вештина читања, говорења, аудирања и писања приближно до нивоа А1+ Европског оквира за живе језике.

Исход предмета: До краја курса студенти би требало да савладају материјал презентован у првој половини уџбеника и да постигну језичку и комуникативну компетенцију која одговара нивоу А1+. На крају курса студент би требало да стекне основна културолошка знања о Русији; да може да разуме и користи вокабулар и конструкције и изван контекста уџбеника, често употребљаване изразе у вези са делокругом његових активности, да води разговор о уобичајеним активностима (подаци о себи, својој породици, месту становања, послу, студијама, плановима за будућност, познатим и успешним личностима, и сл.).

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме и лексика покривене лекцијама из прве половине уџбеника, у којима је заступљена одговарајућа граматичка грађа (функција и значења појединих падежа: N, L, A, G; редни бројеви, основни глаголи кретања с префиксима; директан и индиректан говор, односна, временска, намерна реченица; изражавање објекта мишљења и говора, времена, места, објекта радње, сличности, правца кретања, поседовања и непоседовања, присуства и одсуства, припадања, количине, жеље, циља, неопходности). Вокабулар у складу са темама које се обрађују у првој половини уџбеника (биографија, професије, опис личности, породица и породични односи, радни дан, опис града и села, поређење живота и обичаја Руса и људи у нашој земљи, становање, путовање и сл.).

Литература: Уџбеник: В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 2. Учебник русского языка (базовый уровень)*, 2-е издание, Санкт-Петербург, 2005.

Л.В. Миллер, Л.В. Политова, *Жили-были... 12 уроков русского языка - базовый уровень. Учебник/ Рабочая тетрадь.* Санкт Петербург, 2005.

Помоћна литература:

М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык.* Москва, 2005.

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One.* Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Граматика: Р. Маројевић, *Граматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник,* Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Руски језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да је студент одслушао претходни курс (А2.1)

Циљ предмета: даље развијање говорних вештина читања, говорења, аудирања и писања на нивоу приближном нивоу А2 Европског оквира за живе језике.

Исход предмета: До краја курса студенти би требало да савладају материјал презентован у другој половини уџбеника и да постигну језичку и комуникативну компетенцију која одговара нивоу А2. На завршетку курса требало би да студент познаје неке културолошке специфичности Русије и Руса, да може да води разговор у вези са уобичајеним и познатим стварима, да уме једноставним изразима да опише своје занимање, блиско окружење и учествује у разговору и преписци на теме које су у вези са задовољавањем његових непосредних потреба.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме и лексика покривене лекцијама из друге половине уџбеника, у којима је заступљена одговарајућа граматичка грађа (функција и значења појединих падежа: D, I, промена именица, заменица и придева у множини; глаголи кретања с префиксима; изражавање адресата, неопходности, стања и осећања, правца и места кретања, друштва и инструмента радње, професије, бављења разним активностима, карактеристика човека, квалификације предмета, изражавање просторних и временских односа; директан и индиректан говор; уопштено-лична реченица; зависносложена реченица – намерна, условна, допусна).

Литература:

Уџбеник:

В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 2. Учебник русского языка (базовый уровень)*, 2-е издание, Санкт-Петербург, 2005.

Л.В. Миллер, Л.В. Политова, *Жили-были... 12 уроков русского языка - базовый уровень. Учебник/ Рабочая тетрадь.* Санкт Петербург, 2005.

Помоћна литература:

М. Н. Аникина, *Лестница. Книга – практикум. Начинаем изучать русский язык.* Москва, 2005.

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One.* Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Граматика: Р. Маројевић, *Граматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник,* Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Руски језик Б1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: да је студент положио испите основног нивоа (А2.1. А2.2) или да се на дијагностичком тесту квалификовао за овај ниво.

Циљ предмета: Даље развијање језичких вештина (читања, писања, слушања и говорења), као и овладавања вокабуларом и граматичким јединицама у складу са темама и текстовима из уџбеника приближно нивоу А2+ према Заједничком европском оквиру за живе језике.

Исход предмета: На крају курса студент би требало да развије вештине читања, писања, слушања и говорења приближно нивоу А2+ Заједничког европског оквира за живе језике, да савлада лексички и граматички материјал презентован у првој половини уџбеника и да стекне шира културолошка знања о Русији и Русима.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме покривене лекцијама из прве половине уџбеника (биографија човека, породица и породични односи, професије, различита интересовања и хобији), у којима је заступљена одговарајућа лексика и граматичка грађа (прелазни и непрелазни глаголи, активне и пасивне конструкције с глаголима НСВ и СВ, повратни глаголи, активни и пасивни партиципи садашњег и прошлог времена, грађење активних партиципа и промена по падежима, њихово место у реченици; пасивни партиципи садашњег и прошлог времена, грађење пасивних партиципа и промена по падежима, краћи облик партиципа).

Литература:

Уџбеник:

В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 3. Учебник русского языка (первый уровень)*, Санкт-Петербург, 2006.

Помоћна литература:

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One.* Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Граматика: Р. Маројевић, *Граматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник,* Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Руски језик Б1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из Руског језика Б 1.1

Циљ предмета: Даље развијање језичких вештина (читања, писања,слушања и говорења), као и овладавања вокабуларом и граматичким јединицама у складу са темама и текстовима из уџбеника приближно нивоу Б1 према Заједничком европском оквиру за живе језике.

Исход предмета: На крају курса студент би требало да разуме кључне ставке исказа уколико се ради о јасном и стандардном језику и познатим стварима и догађајима; требало би да може да се снађе у већини свакодневних ситуација ако отпутује у Русију, да може да говори на једноставан и кохерентан начин о познатим стварима и темама које га интересују, да преприча неки догађај, дешавање, сан, као и да изрази очекивање, циљ или укратко објасни разлоге за остваривање неког пројекта или идеје.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Практична настава: Теме и лексика покривене лекцијама из друге половине уџбеника (образовни систем, студије, наука, посао, град, екскурзија, оријентација у граду, градски саобраћај, знаменитости највећих руских градова, живот у граду), у којима је заступљена одговарајућа лексичка и граматичка грађа (степени поређења придева и прилога, дужи и краћи облик придева, компаративна конструкција, изражавање атрибутивних односа у простој и сложеној реченици, глаголи кретања с префиксима – значење и употреба, поређење глаголског вида код глагола кретања, преносна значења глагола кретања; изражавање просторних односа у простој и сложеној реченици).

Литература:

Уџбеник:

В. Е. Антонова, М. М. Нахабина, А. А. Толстых. *Дорога в Россию 3. Учебник русского языка (первый уровень)*, Санкт-Петербург, 2006.

Помоћна литература:

N. Volkova, D. Phillips, *Let's Improve Our Russian! Advanced Grammar Topics for English Speaking Students. Step One.* Second Revised Edition, St. Petersburg, 2006.

Граматика: Р. Маројевић, *Граматика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.

Речник: *Руско-српскохрватски речник* (у ред. Б. Станковића), Нови Сад – Москва, 1988.

Р. Бошковић, В. Марковић, *Српско-руски речник,* Београд: Народна књига – Алфа, 1999.

Шпански језик А2.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу А2 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Личне навике, разлози и мотиви *(porque / para)*, пружање савета и давање препорука (*tener que + infinitivo /lo mejor es + infinitivo /va bien + infinitivo*). Презент индикатива правилних и неправилних глагола. Повратни глаголи. Поређење придева, прилога, именица и глагола. Предлози за место. Одређени и неодређени члан. Род именица. Презент индикатива неправилних глагола (*c – zc*). Присвојни придеви и заменице *(este/esta/estos/estas, ese/esa/esos/esas).* Учтивост (*tú / usted*). Правила акцентуације. Глаголска перифраза *estar + gerundio*. Сати. Исказивање намера и планова за будућност *(pensar + infinitivo / ir a + Infinitivo)*. Искуства у прошлости (е*l Pretérito Perfecto).* Временски маркери *ya / todavía no*. Личне заменице директног објекта. Обезличене реченице (*pronombre se + verbo en 3ª persona del singular o plural).*

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво А2). Теме: Искуства у прошлости и планови за будућност. Пружање савета и препорука. Исказивање личних навике, разлога и мотива, делови куће и намештај, физички опис људи, односи и сличности међу особама, тражење и пружање услуга, дозвола и изговора, одевни предмети. Говорни чинови поздрављања, представљања скретања пажње, активности у слободно време. Опис екстеријера исхрана и рецепти.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional* 2. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Troitiño, C., P. Seijas. *Cuadernos de Gramática española A2.* Barcelona: Difusión.2009.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco.*Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. CLAVE: Diccionario de uso del español actual Madrid: SM 2002.
5. Вања, Војмир. *Diccionario español-croata*. Загреб: Школска књига.1991.
6. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.

Шпански језик А2.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу А2 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основна употреба шпанских глаголских времена (е*l Pretérito Perfecto, el Futuro Imperfecto el Pretérito Indefinido, el Pretérito Imperfecto)* и начина *(el Imperativo).* Временске одреднице за исказивање радње у прошлости и временски маркери за будућност..Употреба глагола *ser* и *estar.* Исказивање жеља (me / te/ le / nos / os / les gustaría + infinitivo). Формулисање претпоставки (*Si + Presente de Indicativo, Futuro Imperfecto).* Употреба глаголске перифразе *estar + gerundio у* прошлости. Личне заменице директног и индиректног објекта.

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво А2). Теме: Искуства у прошлости и планови за будућност. Пружање савета и препорука. Исказивање расположења и душевног стања. Делови тела. Исказивање симптома болести. Описивање догађаја, околности особа и предмета у прошлости.. Приповедање и повезивање догађаја у прошлости, исказивање трајања радње. Давање упутстава и инструкција. Временски маркери за будућност. Исказивање будућих радњи и услова.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional* 2. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Troitiño, C., P. Seijas. *Cuadernos de Gramática española A2.* Barcelona: Difusión.2009.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco.*Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. CLAVE: Diccionario de uso del español actual Madrid: SM 2002.
5. Вања, Војмир. *Diccionario español-croata*. Загреб: Школска књига.1991.
6. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.

Шпански језик А1.1

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу А1 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А1 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Лични подаци (име, презиме, старост, националност...) поздрави; националност, професије. Абецеда. Род именица. Бројеви. Индикатив презента глагола све три коњугације (- ar / - er / - ir); употреба предлога *a, con, de, por, para*; одређени члан; личне заменице. Безлични глаголски облик *hay* и глагол *estar*; суперлатив, неодређени члан; упиитне заменице. боје. Показне заменице и придеви; употреба одређеног члана уз придев; глаголска перифраза *tener que + infinitivo*; глагол *ir*. Глагол *gustar*; присвојни придеви.

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво А1). Теме: изражавање намера, мотива, разлога, склоности, интересовања и потреба, физички изглед и карактер; породични односи, одевни предмети,опис места, градова и држава, клима.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional1*. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Conejo, E., Tonnelier, B. *Cuadernos de Gramática española A1.* Barcelona: Difusión.2008.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.
5. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM. 2002.
6.

Шпански језик А1.2

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан одговарајући студијски програм

Циљ предмета

Развијање свих елемената комуникативне компетенције на шпанском језику на нивоу А1 Заједничког европског референтног оквира за језике.

Исход предмета

Након савладаног курса, студенти владају шпанским говорним и писаним језиком на нивоу А1 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.

Садржај предмета

Теоријска настава

Индикатив презента неправилних глагола; повратни глаголи; прилози за учесталост, слагање у мишљењу, сати; дани у недељи; делови дана. Употреба безличног облика уз заменицу *se*; глаголи *poner* и *traer*. прилози за количину.. *El Préterito Perfecto*. S*aber + infinitivo*; изражавање учесталости; Приповедање и повезивање догађаја у прошлости; изражавање трајања радње; *El Préterito Indefinido*; временске одреднице за прошлост; глаголска перифраза *empezar a+ infinitivo*; глагол *ir / irse*.

Практична настава:Вежбе

Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (ниво А1). Теме: навикаме и обичаји, понашање у ресторану; обичаји Шпанаца у исхрани, Описивање села, града, градске четврти; пружање упутстава, склоности и способности, врлине и мане.

Литература

1. Corpas, Jaime, et al. *Aula Internacional1*. Barcelona: Difusión. 2005.
2. Conejo, E., Tonnelier, B. *Cuadernos de Gramática española A1.* Barcelona: Difusión.2008.
3. Rajić, Jelena, Hugo Marcos Blanco. *Gramática de la lengua española para serbiohablantes con ejercicios*. Beograd: Zavod za udžbenike. 2009.
4. Filipović J., Díez Plaza, C.L. *Diccionario didáctico español-serbio, serbio-español*. Embajada de España en Belgrado. 2004.
5. CLAVE: *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM. 2002.

Српски језик 1: Ортоепија и ортографија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање ортоепском и ортографском нормом стандардног српског језика и оспособљавање за креирање писаних и усмених текстова, односно стицање компетенције за рад у електронским и писаним медијима.

Исход предмета: Оспособљеност за примену стандарнојезичких ортоепских и ортографских правила у говореном и писаном језику.

Садржај предмета

***Теоријска настава*:** 1. Језик и стандардни језик: појам, норма, нормативни приручници; 2. Фонолошки систем стандардног српског језика: 2.1. Вокалски систем, 2.2. Консонатски систем, 2.3. Морфофонолошке (аутоматске и неаутоматске) алтернације; 3. Прозодијски систем стандардног српског језика: 3.1. Слог, 3.2. Акценатске целине, 3.3. Акцентогене речи, 3.4. Клитике (проклитике и енклитике): појам, инвентар, дистрибуција, огрешења о дистрибуцију; 4. Ортографска норма: 4.1. Појам норме и ортографски проседеи, 4.2. Систематизација ортографских правила и интерпункција, 4.3. Скраћенице, 4.4. Транскрипција; 5. Однос између ортоепске и ортографске норме српског језика и типичног говореног/писаног језика.

***Практична настава (вежбе)*:** 1. Обрада узорка стандардне прозодијске норме: 1.1. Прозодијска анализа текста, 1.2. Корекција супстандардних прозодијских обележја; 2. Систематска обрада ортографских правила: 2.1. Корекција грешака и указивање на најчешћа огрешења о ортографску норму; 3. Корекција грешака и указивање на најчешћа огрешења о морфолошко-синтаксичку и лексичку норму.

Литература:

- Ивић, П. и др. *Српски језички приручник*. Београд: Београдска књига. 2004, 93–203.
- Ивић, П. *Расправе, студије, чланци*. [књ.1]. *О фонологији* (поглавље IV: *Из фонологије стандардног српског језика*) (479–542). Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 1998.
- Клајн, И. *Речник језичких недоумица*. Нови Сад: Прометеј. 2007.
- Пешикан М, Јерковић Ј, Пижурица, М. *Правопис српскога језика*. Нови Сад: Матица српска. 2010.
- Суботић, Љ. и др. *Фонетика и фонологија: ортоепска и ортографска норма стандардног српског језика*. Нови Сад: Филозофски факултет [Дигитална библиотека]. 2012.

Мађарски језик 1: Правопис са културом изражавања

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Знање мађарског језика.

Циљ предмета: Упознавање правописног система мађарског језика, положаја регионалне варијанте матерњег језика. Развијање језичких вештина (усменог и писменог изражавања) студената.

Исход предмета: Студент ће бити оспособљен да се на матерњем језику изражава правилно, да пише и говори према критеријумима норме стандардног мађарског језика.

Садржај предмета

Теоријска настава: Упознавање основних принципа правописа мађарског језика. Однос правописа и стилистике. Задаци нашег предмета у вишејезичној средини. Питања правилног изражавања на разним нивоима језичког система.

Практична настава: У оквиру предмета студенти практично развијају језичке вештине правилног изражавања на матерњем језику при обрађивању правописних наставних јединица: правила писања властитих именица, сложених речи, растављања речи, скраћеница, страних речи, интерферентне појаве, синоними, пароними, хомоними итд.

Литература:

- A magyar helyesírás szabályai (Tizenegyedik kiadás) Akadémiai Kiadó. Bp.
- Nagy Lajos. Helyesírási gyakorlókönyv.
- Balázs Géza. Magyar nyelvhelyességi lexikon.
- Balázs Géza, A Jászó Anna, Koltói Ádám. Éltető anyanyelvünk. Írások Grétsy László születésének 70. évfordulójára Tinta Könyvkiadó, Budapest.
- Grétsy László, Kemény Gábor. Nyelvművelő kéziszótár Auktor Könyvkiadó, Budapest, 1996.
- Grétsy László, Kovalovszky Miklós. Nyelvművelő kézikönyv, Budapest, 1983.
- Kemény Gábor, Szántó Jenő. Mondd és írd! Auktor Könyvkiadó, Budapest; Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1992.
- Ágoston Mihály. Rendszerbomlás? Forum Könyvkiadó, Újvidék, 1990.
- Kossa János. A mi nyelvünk. Forum Könyvkiadó, Újvidék.
- Hernádi Sándor. Helyesírási önképző, Ciceró, Bp.
- Helyesírás. (Szerk.: Laczkó Krisztina–Mártonfi Attila) Osiris Kiadó, Bp. 2005.
- Elekfi László, Wacha Imre. Az értelmes beszéd hangzása. Szemimpex Kiadó, Bp. 2003.

Стандардни српски језик: морфосинтакса

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов:

Циљ предмета: Овладавање морфосинтаксичком нормом српског језика.

Исход предмета: Оспособљавање за писање граматички исправног текста.

Садржај предмета

***Теоријска настава*:** 1. Увод у морфосинтаксу: општа обележја граматичког система српског језика. 1.1. Реч као морфосинтаксичка јединица; синтагма, предлошко-падежна конструкција. 2. Категоријалне и функционалне карактеристике именица. 3. Систем заменичких речи. 4. Предлошке

конструкције. 5. Бројеви и бројне конструкције. 6. Конгруенција на нивоу синтагме и реченице. 7. Категоријална обележја придева. 8. Атрибутске именичке синтагме. 9. Системи падежа с прилошким значењем. 10. Падежи субјекта и објекта. 11. Категоријална обележја глагола. 11. 1. Глаголски системи (за време, начин). 11.2. Нелични глаголски облици. 12. Рекција глагола, именица и придева. 13. Непромењиве врсте речи.

***Практична настава (вежбе)*:** Обрада категоријалних обележја речи на примерима из новинских текстова.

Литература:

- Станојчић Ж, Поповић Љ. *Граматика српскога језика.* Београд, Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Завод за издавање уџбеника, 1992.
- Клајн И. *Граматика српског језика.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2005.
- Мразовић П. *Граматика српског језика за странце*. Нови Сад, Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009.
- Станојчић Ж.С. *Граматика српског књижевног језика.* Београд: Креативни центар, 2010.

Мађарски језик 2: Функционални стилови

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Знање мађарског језика.

Циљ предмета: Упознавање основних појмова стилистике, коришћење стеченог знања у анализи и обради текстова. Састављање текстова према разним критеријумима.

Исход предмета: Студенти ће бити оспособљени да разликују стилистичке нијансе, препознају и користе разне функционалне стилове.

Садржај предмета

Теоријска настава: Студенти ће се упознати са теоријским питањима савремене стилистике, као што су раслојавање стандардног језика, стилистичке нијансе, стилска функција језичких јединица свих нивоа: стилска функција гласова, речи, реченица, текста, екстралингвалних појава. Функционални стилови.

Практична настава: У оквиру предмета студенти анализирају стилску функцију језичких јединица свих нивоа, разликују функционалне стилове. Сами стварају текстове са разним карактеристикама.

Литература:

- Szikszainé Nagy Irma: Stilisztika. Trezor, Budapest, Tankönyvkiadó, Budapest ,1994.
- Tolcsvai Nagy Gábor: A magyar nyelv stilisztikája.
- Szathmári István: Stilisztikai lexikon. Tinta Könyvkiadó, 2004.
- Magyar szókincstár (Szerk.: Kiss Gábor) Tinta Könyvkiadó Budapest, 1998.
- Gáldi László: Ismerjük meg a versformákat. Gondolat, Budapest, 1961.
- Szikszainé Nagy Irma: Szövegértés – szövegelemzés – szövegalkotás. Osiris Kiadó, Bp. 2001.
- L. Aczél Petra: Retorika. A szóból épült gondolat. Gyakorlókönyv, Krónika Nova, Budapest, 2001.
- A magyar nyelv kézikönyve. (Szerk.: Kiefer Ferenc) Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.

Мађарски језик 4: Лексиколошка семантика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Знање мађарског језика.

Циљ предмета: Систематизовање знања о лексичко-фразеолошком, морфосинтаксичком и синтаксичком систему стандардног језика.

Исход предмета: Оспособљеност за одговарајући избор лексичких и граматичких јединица у зависности од садржаја текста, жанра и медија.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам речи. Речнички фонд мађарског језика. Лексеме и фраземе. Слојеви лексике. Основна и допунска лексика. Речи говорног и књижевног језика. Дијалекти. Друштвено раслојавање лексике. Изворне речи, позајмљенице и стране речи. Ставови у семантици. Узајамна повезаност семантичких чинилаца. Тенденција мотивисаности и немотивисаности речи. Речничко значење и контекстуално значење речи. Хомонимија. Синонимија. Типови поља речи и поља значења. Паронимија. Антонимија. Модели промене значења у савременом мађарском језику.

Практична настава: Лексичка анализа текстова и фразеологија у различитим текстовима.

Литература:

- Benczédi, Fábián, Rácz, Velcsovné. A mai magyar nyelv. Akadémiai. Bp. 1976.
- Károly Sándor. Általános és magyar jelentéstan. Akadémiai. Bp. 1970.
- Tompa József. A mai magyar nyelv rendszere. Akadémiai. Bp. 1970.
- Rácz Endre, Szathmári István. Tanulmányok a mai magyar nyelv szókészlettana és jelentéstana köréből. Tankönyvkiadó, Bp. 1980.
- Minya Károly. Mai magyar nyelvújítás. Tinta Kiadó, Bp. 2003.
- Tolcsvai Nagy Gábor. Szempontrendszer a szókincs megközelítéséhez MNy., 85. 319—27. 1989.
- Penavin Olga. Nyelvjárás és köznyelv. Forum, Újvidék, 1986.
- Benkő László. Az írói szótár. Akadémiai, Bp. 1979.
- Kiss Jenő, Szűts László. A magyar nyelv rétegződése, 1988.
- Grétsy László. Mai magyar nyelvünk. Akadémiai Bp. 1988.
- Kiefer Ferenc. Jelentéselmélet. Corvina, Bp. 2000.
- A magyar nyelv kézikönyve. (Szerk.: Kiefer Ferenc). Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.